

KULTURARTEKOTASUNA HAUR LITERATURAN

GRADU AMAIERAKO LANA

EGILEA: UXOA AGIRREZABAL

ZUZENDARIA: XABIER ETXANIZ ERLE

ESPEZIALITATEA: LEHEN HEZKUNTZA

2022/2023

LABURPENA:

XXI. mendeko 2. hamarkadan gizarte kulturantz batean bizi gara. Hori dela eta eskolaren egungo erronka handienetako bat kulturartekotasuna sustatzea da, bizikidetzan on bat bermatu ahal izateko. Horretarako baliabide garrantzitsuak dira euskarazko haur literaturako (EHL) liburuak.

Lan honetan aztertu nahi izan da LHko 1.zikloko haurren irakurgaietan nola islatzen den EAEko egungo errealitatea. Horretarako ikerketa kuantitatibo baten bidez, gai orokorreko buruzko literatur-liburuak eta kulturartekotasunaren gaiarekin zerikusi zuzena dutenak aztertu dira. Bertan ondorioztatu da orokorrean EHLko liburuek ez dutela islatzen errealitate kulturantz hori. Hala ere, nabarmentzekoa da badirela kulturartekotasuna sustatzeko liburu oso egokiak. Horietako batzuk lan honetan aztergai izan dira eta gomendio zerrenda batean bildu dira.

Hitz gakoak: euskarazko haur literatura (EHL), kultur-aniztasuna, kulturartekotasuna, migrazioa.

RESUMEN:

En la segunda década del siglo XXI vivimos en una sociedad multicultural. Por ello, uno de los grandes retos actuales de la escuela es fomentar la interculturalidad para poder garantizar una buena convivencia. Para ello los libros de literatura infantil en euskera son un recurso muy importante.

En este estudio se ha querido analizar cómo se refleja esa realidad multicultural en las lecturas infantiles de 1º ciclo de educación primaria en la CAV. Con este objetivo, a través de una investigación cuantitativa, se han analizado, por una parte, libros de literatura de temática general y, por otra parte, libros de literatura que tratan directamente el tema de la interculturalidad. En este estudio se concluye que, en general, los libros de literatura infantil en euskera no reflejan esa realidad multicultural. Aun así, habría que remarcar que existen libros muy adecuados para fomentar la interculturalidad, libros que en este trabajo han sido analizados y recopilados en una lista de recomendación.

Palabras clave: literatura infantil en euskera, multiculturalidad, interculturalidad, migración.

SUMMARY:

In the second decade of the 21st century we live in a multicultural society. For this reason, one of the great current challenges of school is to promote interculturality in order to guarantee a good coexistence. For this, children's literature books in Basque are a very important resource.

In this study we wanted to analyze how this multicultural reality is reflected on children's books during the 1st cycle of primary education in the BAC. With this objective, through a quantitative investigation, we have analyzed, on the one hand, general-themed literature books and, on the other hand, literature books that directly deal with the issue of interculturality. This study concludes that, in general, children's literature books in Basque do not reflect this multicultural reality. Even so, it should be noted that there are very suitable books to promote interculturality, books that in this work have been analyzed and compiled in a recommendation list.

Keywords: children's literature in Basque, multiculturalism, interculturality, migration.

0. AURKIBIDEA:

1. SARRERA ETA JUSTIFIKAZIOA	4
2. MARKO TEORIKOA	5
2.1. Migrazio fenomenoa.....	5
2.1.1. Inmigrazioaren seme-alabak.....	6
2.1.2. EAEko errealitatea.....	6
2.1.2.1. Atzerriko ikasleak.....	7
2.1.2.2. Guraso atzerritarrak dituzten ikasleak.....	9
2.2. Kultura, kultura aniztasuna eta kulturartekotasuna.....	10
2.2.1. Kulturartekotasuna hezkuntzan.....	11
2.3. Haur literatura eta baloreak.....	15
2.4. Fitzpatricken eskala.....	18
3. BURUTUTAKO IKERKETA	20
3.1. Helburuak eta hipotesiak.....	20
3.2. Metodologia.....	21
3.2.1. Ikerketarako erabilitako corpusak.....	21
3.2.1.1. A corpusa: Liburu orokorrak.....	21
3.2.1.2. B corpusa: Liburu espezifikoak.....	22
3.2.2. Behaketarako erabilitako kriterioak.....	22
3.3. Emaizak.....	23
3.3.1 A corpuseko azterketaren emaitzak.....	23
3.3.2. B corpuseko azterketaren emaitzak.....	25
4. ONDORIOAK	27
4.1. Hipotesien ondorioak.....	27
4.1.1. A corpuseko hipotesien ondorioak.....	27
4.1.2. B corpuseko hipotesien ondorioak.....	30
4.2. Ikerketaren ondorioak.....	33
4.3. Ondorio orokorrak.....	34
4.4. Zailtasunak eta aukera berriak.....	35
5. BIBLIOGRAFIA	37
6. ERANSKINAK	40
1. eranskina: Zarauzko udal liburutegiko haur saileko liburu mailegatuenen (LHko 1.ziklokoak) zerrenda.....	40
2. eranskina: A corpuseko liburu-zerrenda (liburu orokorrak).....	46
3. eranskina: B corpuseko liburu-zerrenda (liburu espezifikoak).....	48
4. eranskina: A corpuseko liburu azterketa (liburu orokorrak).....	49
5. eranskina: B corpuseko liburu azterketa (liburu espezifikoak).....	126
6. Eranskina: LHko 1.zikloan kulturartekotasuna sustatzeko EHLko liburu zerrenda.....	176

1. SARRERA ETA JUSTIFIKAZIOA:

Gaur egungo Euskal herriko kale eta eskolek kultura ikuspegitik oso irudi plurala erakusten dute eta integrazio ezak sortzen dituen bizikidetza arazoak eskola testuinguruan eta gizartean oso presente daude. Egoera honi irtenbidea jartzea guztion ardura da.

Eskola umeen arteko harremanetarako espazio naturala da, zenbaitetan kalea ere baden bezala. Baina eskolan harreman horietan bitartekaritza egin dezaketen pertsonak daude eta horien ardura da beste balio batzuen artean kulturartekotasuna harreman horietan sustatzea.

Horretarako euskarazko haur literatura (EHL) baliabide egokia izan daiteke. Hori dela eta azterketa honen helburua EHLko liburuetan Euskadiko Autonomia Erkidegoan (EAE) bizi dugun kultur-aniztasuna islatzen ote den eta liburu horiek kulturartekotasuna sustatzeko baliagarriak diren aztertzea da.

Halaber, kulturartekotasunarekin duen ezinbesteko loturagatik, liburuetan migrazioaren gaia lantzen den edo ez ere behatu da.

2. MARKO TEORIKOA:

2.1. MIGRAZIO FENOMENOA

Kulturartekotasuna lantzeko aintzat hartu behar ditugu inguruan ditugun kulturak eta bakoitzaren jatorria. Beste kultura horiek nondik datozen jakiteko, gurera iristeko bidea kontuan hartzea garrantzitsua da. Hau da, migrazio bidea.

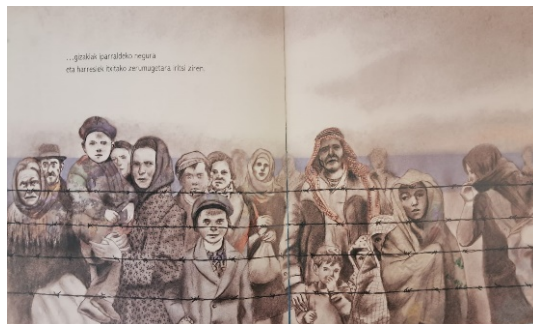

Izan ere, kulturartekotasunaz ari garenean, besteen bizitzen errelatoetan hain eragin handia izan duen migrazio bide hori, askotan esperientzia traumatiko bat izan daitekeena, ezin da aintzat hartu gabe utzi elkar hobeto ulertu eta bizikidetzaz sustatzeko.

Jose Antonio Oleagak *La diversidad infantil y juvenil en la CAE. La (mal) llamadas segundas generaciones* lanean aipatzen duen moduan, migrazioak gizakiaren historiako fenomeno sozial zahar eta zirrargarrienetako bat dira. *Australopithecus afariensis* espeziekoen zuhaitzen jaitsierarekin hasi zen gizateriaren migrazio-prozesua, pertsonen bizi-baldintzak hobetzeko etengabeko eta amaierarik gabeko prozesua. (Oleaga, 2017)

Bi migrazio mota bereizi ohi dira: emigrazioa eta immigrazioa. Herrialde batetik joaten direnak emigranteak dira eta etortzen direnak immigranteak.

Betidanik herritar askok beraien jaioterritik beste lurraldeetara emigratu behar izan dute, askotan beraien lurraldeetako egoerak bultzatuta eta gaur egun baita globalizazioak eragindako migrazio-mugimenduen ondorioz ere.

Euskaldunak ere izan dira migranteak, Euskadi emigrazio lurralde izan da eta emigrazio-lurralde izatetik immigrazio-lurralde izatera igaro da duela gutxi. XIX. mendearen amaieraz geroztik, migrazio-prozesua alderantzikatu da, eta, orain, XXI. mendearen hasieran, gure gizartearentzat berria den migrazio-prozesuen ñabardura bat ari gara ikusten eta ezagutzen: atzerriko immigrazioa, zeinak praktika kultural berriak ekartzen baitizkie euskal komunitatearen askotariko jardueri (Oleaga, 2017). Izan ere, atzerriar jatorriko pertsonen kolektiboa oso heterogeneoa da.

Ondorioz, azken hamarkadatan, gure gizartean bereziki areagotu da aniztasuna, aniztasun soziala eta kulturala. Hau immigrazioaren ondorio zuzena da eta adituek diote, immigrazio fenomenoak jarraituko duela, pertsonak etortzen jarraituko dutela. Beraz, gizartean eta eskola testuinguruan kultura aniztasuna aintzat hartu eta kulturartekotasunaren gaiari errotik heldu behar zaio.

2.1.1. Inmigrazioaren seme-alabak

Gizarte-egitura kulturantz horren barruan, etorkinen bigarren belaunaldia, inmigrazioaren seme-alabak, interes handikoak dira komunitate zientifikoarentzat, haien gizarteratze- eta gizarteratze-mailaren mende baitago, hein handi batean, gizartearen etorkizuna (Portes eta Rumbaut, 2001, in Oleaga, 2017)

Izan ere, Nazioarteko esperientziak erakusten du bizikidetzaren eta aniztasun-ereduek garrantzi berezia

hartzen dutela bigarren belaunaldien gizarteratzean eta gizarte-mugikortasunean (Fernandez, Shershneva eta Fouassier, in Oleaga, 2017).

Beraz, migrazioen soziologian, familia etorkinen seme-alaben identitatea alderdi garrantzitsua da integrazio-prozesuarekin eta kultura-egokitzapenarekin lotura zuzena duelako.

Kontutan hartu beharreko kolektiboa dira. Jasaten dituzten diskriminazio anitzeko egoerengatik eta gurasoen bizipen eta ibilbideengatik ematen zaien estatus sozialagatik (Mosku, 2007, in Oleaga, 2017). Baita etxeko eta eskolako kultura, etorkinen kasuan bezala, ezberdinak izan ohi direlako ere.

2.1.2. EAeko errealitatea

Datuek erakusten dute migrazioarena fenomeno esanguratsua dela. Izan ere, immigrazioari esker, EAeko biztanleriak gora egin du azken 20 urteetan. 2022ko datuen arabera, espainiar estatutik haratago etorritako 186.630 etorkin daude EAEn, populazioaren %8,5.

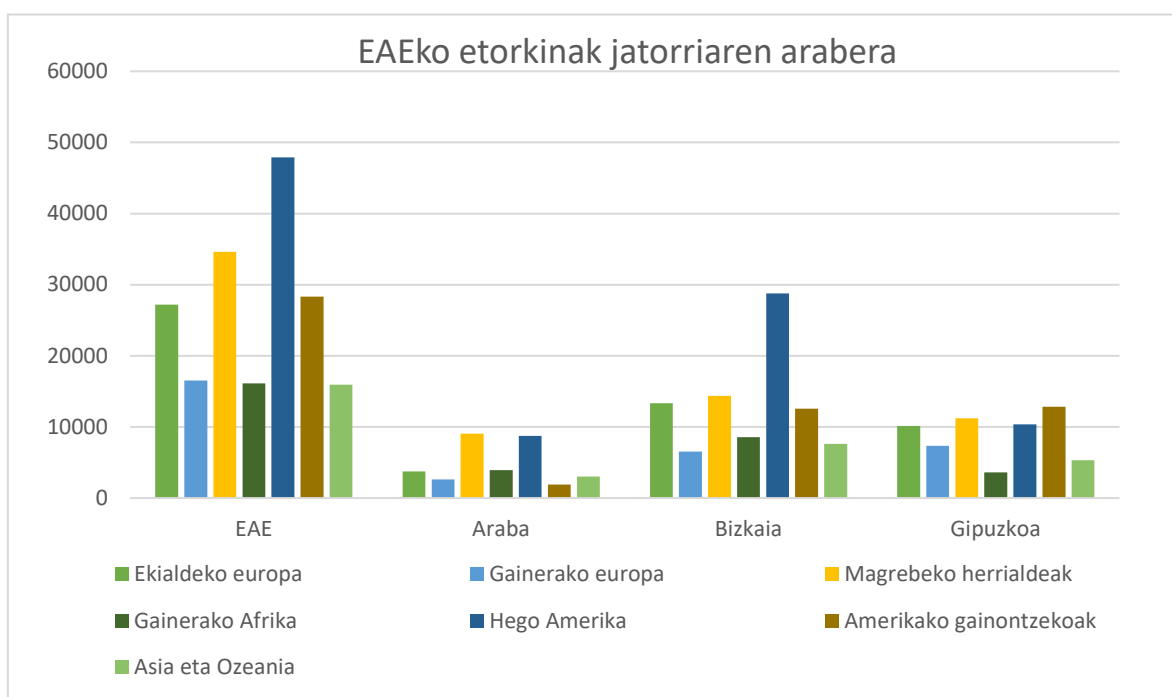
Ehuneko hori 2021eko urtarrilaren 1ekoa baino 2 hamarren handiagoa da. (Eustat, 2023).

EAEEn, Hego Amerikako pertsonak atzerriko nazionalitatea dutenen %25,66 dira. Bizkaian ere Hego Amerikarrak dira gehiengoa (etorkinen %31,34), Araban berriz, Magrebeko herrialdeetakoak (etorkinen % 27,37) eta Gipuzkoan Amerikako gainontzeko nazionalitateak dira nagusi (etorkinen %22,38).

EAEEn Magrebeko herrialdeetako pertsonak atzerriko nazionalitatea dutenen %18,55 dira (Marokokoak gehiengoa) eta Amerikako gainontzekoak berriz %15,17. Ekialdeko Europatik datoz %14,57a, errumaniarrak gehienak. Gainerako Europa (%8,85), gainerako Afrika (%8,63) eta Asia eta Ozeania (%8,54) paretsu daude kopuruetan.

Gainerako Afrikan Senegal eta Nigeriakoak dira gehiengoa eta Asia eta Ozeaniaren kasuan, presente dauden ia herrialde bakarrak Txina eta Pakistan dira.

2.1.2.1. Atzerriko ikasleak

Hezkuntza testuinguruan ere, ikasle atzerritarren matrikulazioek ikastetxe batzuk eraldatu dituzte, eta atzerriko ikasleen presentzia nabarmenagoa da. Ikasle horien ehunekoa aldatu egiten da ikastetxe motaren, kokapenaren, hizkuntza- eta hezkuntza-eskaintzaren eta ikastetxe horrek eragiten duen kostuaren arabera (Fullaondo, 2017, in Oleaga, 2017)

Ikasle atzerritarren banaketa lurraldeen arabera. 2020-21.

Hezkuntza Saileko Estatistika Zerbitzuak atzerritar gisa definitzen ditu espainiar nazionalitatea ez duten ikasleak. Honen arabera, lehen hezkuntzan atzerriko ikasleak %15 gehitu dira bi urtean eta %73,4a sare publikoan dago matrikulatuta. Hona hemen Euskadiko Kontseiluak egindako txostenetik ateratako datu batzuk. (Hezkuntza Euskadin, 2019-2021):

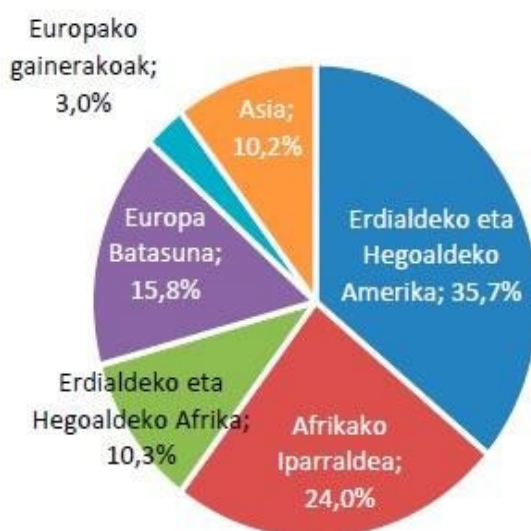
	Haur H.	Lehen H.	IE L H.	DBH	IE DBH	Batx	EMLH	GMLH	OLH	ZI	GUZTIRA
2018-19	7.681	10.437	78	5.751	54	1.244	1.468	1.378	1.128	52	29.271
2019-20	8.184	11.456	92	6.130	51	1.282	1.600	1.496	1.330	58	31.679
2020-21	7.847	12.003	82	6.096	65	1.404	1.757	1.657	1.444	52	32.407
Δ 2 urte	2,2	15,0	5,1	6,0	20,4	12,9	19,7	20,2	28,0	0,0	10,7

Hurrengo taulan, ikasle atzerritarren herrialde-taldeak eta bi sareetan duten banaketaren arabera jasotzen dira (Hezkuntza Euskadin, 2019-2021):

	Guztira	%	Publikoa	%	Pribatua	%
Erdialdeko Amerika	3.923	12,2	2.477	11,4	1.446	13,82
Ipar Amerika	242	0,8	89	0,4	153	1,46
Hego Amerika	7.583	23,5	4.672	21,5	2.911	27,82
Asia	3.289	10,2	1.950	9,0	1.339	12,80
Afrikako iparraldea	7.744	24,0	6.075	27,9	1.669	15,95
Afrika erdialdea eta hegoaldea	3.304	10,3	2.569	11,8	735	7,02
Europar Batasuna	5.073	15,8	3.245	14,9	1.828	17,47
Europako gainerakoak	973	3,0	617	2,8	356	3,40
Ozeania	11	0,0	4	0,0	7	0,07
Ezezaguna	66	0,2	45	0,2	21	0,20
GUZTIRA	32.208	100,0	21.743	100,0	10.465	100,00

Jatorriaren arabera, ikasle gehien dituzten taldeak kontuan hartuta, % 36 Erdialdeko Amerikatik datoz eta % 24 Afrika iparraldetik. 2018-19 ikasturteari dagokionez, 2020-21 ikasturtean behera egin du Europar Batasunetik etorritako ikasle atzerritarren kopuruak (% 18,3), eta gora egin du Erdialdeko eta Hegoaldeko Ameriketatik etorritakoen kopuruak (% 33).

Lehen hezkuntzan, ikasle atzerritar gehienak D ereduan (%76,8) daude eskolaratuta, %18a B ereduan eta %5,2a A ereduan.

2.1.2.2. Guraso atzerritarrek dituzten ikasleak

Fernández Aragón, I., Shershneva, J. y Fouassier Zamalloa, M. (2017) ikertzaileek *La diversidad en las aulas: perspectiva cuantitativa (6-16 años)* ikerlanean dioten bezala, Lehen Hezkuntzako atzerritar jatorriko ikasle askok bertako nazionalitatea dute (hamarretik bederatzi Euskadin jaioak dira) baina beren gurasoak izan ziren, arrazoi ezberdinak tarteko, EAera migratu zutenak, gehienak 1999-2007 urteen artean. Gurasoen jatorri geografikoari dagokionez, ikerlan beretik hartutako beheko grafikoan ikus daitekeen moduan, latino-amerikarrak dira ia kasuen erdietan (%45,1) eta ondoren afrikarrak (%29,9). Ekialdeko Europako gurasoen presentzia %18,1ekoa da eta Asiakoena berriz %6,9.

Beraz, aniztasunaren kudeaketan kontuan hartu beharreko talde anitza dira.

Bizilekuari dagokionez,

ikerketa bereko beste

grafiko batek erakusten du,

gehienak Bizkaian daudela

eta zentruaren titulartasunari

dagokionez berriz,

proportzio handi batek

ikastetxe publikoetan

(%72,8) ikasten duela..

Gráfico 1. Distribución por TT.HH., %

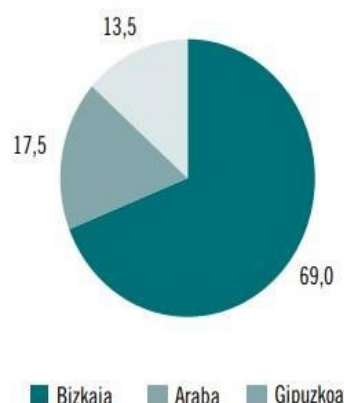
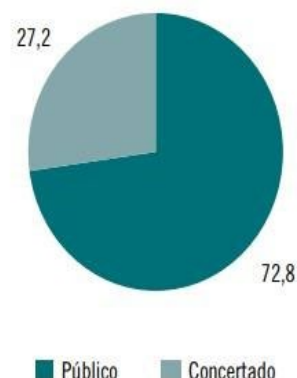

Gráfico 2. Tipo de centro, %

Ikasle hauetako gehienak D ereduan matrikulaturik daude.

2.2. KULTURA, KULTURA ANIZTASUNA ETA KULTURARTEKOTASUNA

Gure gizartera datozen etorkinek beren kultura propioa dakarte, eta, beraz, kultura hori ahaztu eta bertakoa txerta dezaten saiatzea ez dator bat elkarbizitzaren, errespetuaren eta elkartasunaren printzipioekin (Hidalgo, 2017).

Horregatik, garrantzitsua da kulturaren, kultura aniztasunaren eta kulturartekotasunaren arteko desberdintasunak zeintzuk diren jakin eta terminoak argitzea.

Rakel Oionek *Educación intercultural, la óptica del Norte* lanean aipatzen duen moduan, kulturaren definizio ugari daude. Zentzu zabalean, kulturak barne hartzen ditu bai balioen, sinesmenen, arauen eta harreman sozialetarako moduen sistema, bai sortutako objektuak eta ekoizpen ekonomiko, artistiko eta abarren teknikak. (Oion, 2003)

Amelia Barquínek *¿Qué debe hacer la escuela con las culturas familiares del alumnado inmigrante?* lanean aipatzen duen bezala, kultura, oro har, gizatalde baten ezaugarri diren berezitasun espiritual, material, intelektual eta afektiboak dira. Baina beharrezkoa

da ulertzea, kulturak ez direla konpartimentu estankoak, eraginak elkarrekikoak direla eta zaila dela haien artean muga garbiak ezartzea, ezaugarri asko partekatu, gainjarri eta erraz segmentatu ezin diren ñabardurak hartzen dituztelako. (Barquín, 2015)

Kultur-aniztasuna terminoak, aldiz, soilik egoera jakin baten berri ematen du, non, kultura bat baino gehiago antzeman dakioken espazio jakin bati. Kontzeptu deskriptiboa da (Rodríguez. F, 2020). Ildo berean, Quintanak (1992), Jordanek (1996) eta Del Arcok (1998), beren lanetan aipatzen dituzten definizioei erreparatuta, esan dezakegu kultura-aniztasuna terminoak espazio fisiko berean dauden kultura desberdinen justaposizioari soilik egiten diola erreferentzia, baina aberastea ekarri gabe, hau da, elkarren artean trukerik egon gabe.

Kulturartekotasunak, berriz, kulturen arteko erlazioari egiten dio erreferentzia. Kultur-aniztasuna ematen den espazioetan, kulturartekotasuna gertatzen da, baldin eta espazio horretan elkarrekin bizi diren kulturen artean komunikazioa ematen bada. Horri esker, elkar aberasten dira eta berdintasun esparru batean bakoitzak bere kulturaren aintzatespena eta balorazioa jasotzen ditu (Buendía, 1992, Quintana,1992 , Jordan, 1996 eta Del Arco,1998, in Hidalgo 2017).

Aniztasuna behar bezala kudeatzeko gai diren gizarteak dira arrakastatsuak eta etorkizun onena dutenak. Beraz, oso garrantzitsua da gure aniztasuna egoki kudeatzea. (Oleaga, 2017). Espazio bera konpartitzen duten kulturen arteko harremana koexistentzia hutsa izan ez dadin, kulturen arteko ezagutza, elkartrukea eta bizikidetzaren aberasgarria sortzeko, kulturartekotasuna sustatu behar da.

2.2.1. Kulturartekotasuna hezkuntzan

Gaur egun, EAEko hezkuntza sisteman, nazionalitate eta jatorri atzeritarra duten ikasleez gain, etorkinen seme-alabak ere eskolan daude; hemen jaio dira haietariko asko eta lehen edo bigarren belaunaldi autoktonoa dira. Haietariko ugari arrazializatuak dira gizarte

nagusiki zuri honetan eta geihengoarenak ez diren ezaugarri kultural eta erlijiosoak dituzte (Barquín, 2022).

Hezkuntza sistema saiatu da fenomeno honi erantzuna ematen, baina inklusioak erronka handia eskatzen du eta norantza onean aurrera pausuak eman diren arren, oraindik ere zenbait alderditan eskolak ez dira denoi aukera berdinak eskaintzen dizkiguten espazioak.

Izan ere, Salinasen ustez, oraindik amildegibat dago kulturartekotasunaren kontzeptuak (alderdi akademikoan eta unibertsitarioan) izan

duen garapen ikaragarriaren eta ikasgeletan benetan egiten diren kulturen arteko praktika urrien artean (Salinas, 2010, in Barquín 2015).

Amelia Barquíenen aburuz, gaur egun oraindik, desberdin gisa adierazia ez izateko eskubidearen eta hezkuntza-testuinguru batean aniztasuna kudeatzeko beharraren artean oreka bilatzeak erronka suposatzen du (Barquín, 2015).

Kulturen arteko hezkuntzaren helburua pertsonen beren nortasun-ezaugarriak landu eta garatu ahal izatea da. Baina, aldi berean, baita beste pertsonen berdintasunean komunikatzeko eta onartzeko duten gaitasuna garatzea ere. Kulturen arteko hezkuntza, zentzu zabalean, kultura-trukeekin zerikusia duen guztiaz arduratzen da, baina, bereziki, eskoletako eta eskolaz kanpoko biztanle guztiei edo gehienei dagokienez, zailtasun-, desabantaila- edo gutxiengo-egoeraren batean dauden biztanleria-sektoreetara bideratzen du arreta. (Oion, 2003)

Kulturarteko hezkuntzaren helburu nagusienetarikoa aniztasun kulturala dagoen gizartean biziko direnen formakuntza aurrera eramatea da, guztien arteko elkarbizitza kalitatezkoa izan dadin. Horretarako gainontzekoen kulturak ezagutu eta ezberdintasun kulturalak ezaugarri baliotsu bezala ulertu behar dira (Jordán, 2012).

Eskolak, mundu anitz batean bizitzeko herritarrak prestatu behar ditu eta horretarako funtsezkoa da identitate kultural guztiak aitortu eta balioestea, kohesioa eta gizarte berdinkidea lortzeko bidean. Kulturartekotasuna, gure errealitatea ikusteko eta aztertzeko modu berri bat da. Diskurtso hau ez da ikasle atzerritarrentzat soilik, ikasle guztientzat eta hezkuntza komunitate osoa hartzen ditu bere baitan (Piko, 2020). Kultura, hizkuntza eta erlijio desberdinen arteko harreman horizontalak sustatu eta elkarbizitza gatazkak gutxitzea da helburua.

Sarritan eskolako eta etxeko kulturak oso ezberdinak dira eta ikasleei kostatu egiten zaie bi errealitate paralelo horien arteko lotura egitea. Carbonellek dio (2002:43), «Ikasle batek ezin dio zentzurik aurkitu bere familia-testuinguruaren inolako erresonantziarik ez duen ikastetxe bati, bere hizkuntzaren eta kulturaren balioen aitortzen ez duen ikastetxe bati».

Ngozi Adichiek *El peligro de la historia única* liburuan (2018) dio etorkinen kulturarekiko ezagutza eta aitortza falta ohikoa izan ohi dela askotan. Historiaren errelato bakarrak estereotipoak sortzen ditu eta hauek osatugabeak dira. Pertsona, herrialde edo kultura bat kontakizun batera murrizteak arriskuak ditu. Kultura bat behin eta berriz gauza bakar bat bezala erakusten badugu, azkenean kultura hori gauza bakar batean bilakatzen dugu. (Ngozi Adichie, 2018). Eskola etxean beste kultura bat duten ikasleak bertako kulturari integrazteko ahaleginetan zentratu eta itsutzen da askotan, beraien kulturak ezagutzeko saiakera handirik egin gabe.

Irakasleen lana da, beraz, zer diren eta zer duten aitortzea, eta beren garrantzia ematea. Izan ere, askotarikoak gara baina batzuetan, ikasle guztiak hainbat alderditan desberdinak direla transmititu beharrean, sarri ezberdinak batzuk baino ez direla transmititzen da (Barquin,2015).

Delgadok dio ezberdintasunak besterik ez daudela, eta mundu guztia dela, izatez, desberdina eta bestelakoa (Delgado, 2002, in Barquín, 2015). Eskola inklusiboak balio gisa onartzen du desberdintasuna,

eta, beraz, mundu guztia izan daiteke horren parte berdintasun-egoeran. Desberdintasun individualen aitorten horrek aniztasuna aitortzera garamatza. Horrela, aniztasuna ezberdintasunak aitortzea eta balioestea da. (Alemañy, 2009)

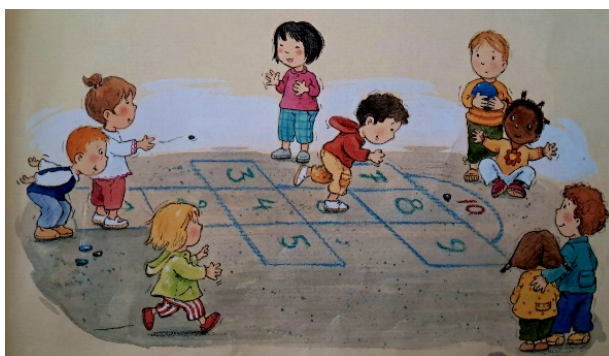
Baina Carbonellen ustez:

Kulturarteko hezkuntzaren helburua ez da izan behar aniztasuna errespetatzea eta tolerantzia gurtzea, baizik eta desberdinak baino berdinoak garela sinestea. Konbentzimendu hori eta hari lotutako balioak eta jarrerak heztea oso lan zaila eta konplexua da (Carbonell, 2002:47).

Guztiok ezberdinak garela eta ezberdintasun hauek praktikan gure bizipenak modu positiboan aberasten dituztela transmititzea garrantzitsua da. Baina ahaztu gabe, oinarrian desberdinak baino berdinoak garela eta askotan elkarren arteko ezagutza falta dela distantziarik handiena.

Esan daiteke beraz, kulturarteko hezkuntza, hezkuntza ulertzeko modu bat dela, errespetuan eta aniztasun kulturalaren balioespenean oinarritzen den hezkuntza ikuspuntua; gizarteko kide guztioi eta bakoitzari zuzendua dagoena, interbentzio eredu bat (formala eta informala) proposatzen duena, integratua eta guztien aukera berdintasunean oinarritzen dena, baita arrazismoa gainditzen duena ere (Sáez, 2001).

Kulturarteko hezkuntza beraz egunero landu beharko litzateke ikasgelan, ohiko zereginaren barruan eta inoiz ez modu isolatuan. Horretarako hezkuntza-komunitate osoaren parte-hartzea ezinbestekoa izango da. Eta kurrikulumak kultura-aniztasuna jaso beharko du, bai edukietan, bai garatutako metodologian eta baita erabilitako hezkuntza baliabideetan ere.

Baliabideei dagokionez, sarreran aipatu bezala, haur literaturako liburuak egokiak izan daitezke kulturartekotasuna lantzeko.

2.3. HAUR LITERATURA ETA BALOREAK

Eskolaren funtzio nagusietako bat irakurtzen irakastea eta irakurtzeko ohitura sustatzea da. Literaturako liburuak, ezinbesteko laguntza dira helburu hori lortzeko, irakurtzeko ekintza trebetasun edo trebetasun soila baino askoz gehiago baita.

Euskal kurrikulumak dio (Eusko Jaurlaritzak, 2015) helburua literaturaz gozatzea dela, genero askotako literatura testuak irakurriz eta entzunez, bai euskal literaturakoak, bai inguruko literaturetakoak, bai literatura unibertsalekoak. Jarduera horiek gozamina eman behar diote ikasleari, eta baliatu behar ditu sentikortasun estetiko handitzeko, hizkuntza aberasteko eta nortasun kulturala, soziala eta pertsonala eraikitzeko.

Abenduaren 29ko 3/2020 Lege Organikoak, maiatzaren 3ko 2/2006a aldatzen duenak, besteak beste irakurketaren sustapena eta liburutegien erabilera azpimarratzen ditu.

Eta bederatzi bis puntuan aurreko legearen zenbait paragrafo aldatzen dira, d puntua da horietako bat: Literatura bere burua eta besteak ezagutzeko eta norberaren ongizate emozionalerako abiapuntu bihurtzeko, bai eta genero-ikuspegitik edo etnien eta kulturen arteko iraunkortasunetik indarkeria prebenitzearekin lotutako jarrerari buruzko gogoeta egiteko abiapuntu ere.

Literaturak bestela deskubrituko ez lituzkeen mundu posible batzuetara eramaten du irakurlea, beste sakonera batzuetan murgiltzeko, errealitatea irakurtzeko, egunerokotasunari distira emateko, esentzian garenarekin lotura egiteko eta bere burua gizabanako gisa eraikitzeko aukera ematen dio. Literatura irakurtzeak, besteak beste, identitatea eraikitzen laguntzen du.

Izan ere, ipuinen bidez, haurrek, pertsonaiek bizi dituzten egoeren inguruan arrazoitzen dute eta testuan agertzen diren ideiak haren bizi esperientziekin erlazionatzen dituzte, haren bizitzaren inguruan hausnartzera bultzatuz. Gainera, ideia eta idealak banatzeak, tramarekin gozatu edo sufritzeak, ipuina

baloreak, sinesmenak, ideologiak eta ideiak transmititzeko baliabide ezin hobeak bihurtzen du.

Chambers-en aburuz:

Literaturak gizabanako gisa eraikitzen laguntzen du komunitate baten barruan. Behin hitz egiteko gai garenean, kontatzen dizkiguten istorioek nor garen, nondik gatozen eta hemen zergatik gauden galderei erantzuten die. Gure familiari, gure komunitetari eta munduari buruzko istorioak entzuten ditugu, eta horien bidez denboran eta espazioan kokatzen gara, eta poliki-poliki gure izenez deitzen ditugun identitateak eraikitzen ditugu (Chambers, 2007:66).

Literatura-irakurketaren alderdi sozial eta emozionalari erreparatzen badiogu, ohartuko gara ikasgelarako baliabide aparta direla. Izan ere, literaturak, errealitatea behatzeko hainbat aukera eta ikuspegi berri daudela jakiteko aukera ematen digu, munduaren ikuspegia zabalduz eta kultura trukerako aukera aparta eskainiz.

Literaturak beraz, gure identitateak eraikitzen laguntzeaz gain, kultur unibertsoetarako ateak zabaltzen ditu. Honi buruz, hauxe dio Michelè Petit adituak:

(...) irakurketa batzuk leku desberdinetarako eta amets-uneetarako atea zabaltzen dute, barne-herrialde bat eraikitzeko, barne-espazio bat eraikitzeko, eta autonomizazio-prozesua sendotzeko, subjektu-posizio bat eraikitzeko aukera eskainiz. Baina irakurketak kontakizun bat ere posible egiten du: irakurtzeak ahalbidetzen du narrazio-jarduera bat abiaraztea eta loturak sortzea istorio baten kate-mailen artean, talde batean parte hartzen dutenen artean eta batzuetan kultura-unibertsoen artean. Batez ere, irakurketa honek ez duenean pertsona bakoitzaren esperientziaren kalko bat eskaintzen, metafora bat baizik (Petit, 2009:27).

Bestearekin elkartzeko ere balio digu literaturak. Hau da, literatura irakurtzen dugunean nahi adina pertsona desberdin bihurtu gaitzke, gu geu izaten jarraituz. Hauxe dio Petitek honi buruz:

Bestearen bidez desbideratuz, geure zati ezkutuak elaboratzen ditugu; urruntasunaren bidez, pentsamenduaren funtsezko amets hori aurkitzen dugu; kultura desberdinak harremanetan jarriz, gure barne-espazioa handitzen dugu. Bizi-desbideratzea, bakoitzaren egoera pertsonala hausten duten bide ezezagunetara eramaten duena; desira mugimenduan jartzen duena, bihotza kargatzeko eta, hitzen azpian, partekatzen diren emozio sekretuak berreskuratzeko aukera ematen duena (...). Ia arao bat da. Era berean, harrera egiten duen leku bat topatzeko aukera ematen du (Petit, 2009:277, 295).

Petitek dioen moduan, irakurtzen den bitartean, espazioaren eta denboraren mugak hausten dira, leku eta une desberdinak konkistatzeko. Irakurketak egunerokoa eraldatzen du, irakurlearen eta testuaren arteko harreman bakar eta errepikaezina sortzen du. Adimena harmonizatzen du, emozioak, sentsazioak, desioak eta bizitza aberasten ditu, eta pertsona prestatzeko oinarritzko tresna da.

Beraz, esan dezakegu, irakurketa literarioa baliagarria dela norberak espazio bat elaboratu ahal izateko eta bakoitzak bizi dituen unibertso kultural desberdinak uztartzeko.

Irakurketaren bidez hizkuntza gaitasunak ere eskuratzen dira. Hau oso garrantzitsua da bereziki etxean beste hizkuntza bat dutenen kasuan. Euskal gizartean integratzeko garrantzitsua da euskara ikastea, euskara ikasi ezean, haur horiek ez lituzkete besteek dituzten aukera berberak izango eta ez genuke gizartearen barne kohesioa bultzatuko. Hizkuntza ezagutzeak, bata bestearekin uztartzeko moduak errazten ditu, adierazteko bide berri bat zabaltzen du. Zentzu honetan Barquinek dio euskara ikastea ikasle guztien eskubidea dela eta inklusioa bermatzeko bidea errazten duela. Ondorioz, etorkinen seme-alabek euskara ikastea euskararen etorkizuna bermatzeko faktore garrantzitsua da (Barquín, 2022).

Irakurketaren bidez eskola testuinguruan kulturartekotasuna lantzeko, gure gizartean biltzen den kultura-aniztasuna errespetatzen duten testuek gero eta funtzio garrantzitsuagoa bete dezakete beraz. Baina, aitzitik, aipatutako guztiagatik balioak transmititzeaz gain, kalitate literarioa mantenduko duten liburuen erabilera sustatzea garrantzitsua da.

2.4. FITZPATRICKEN ESKALA

Thomas Fitzpatrick dermatologoak 1975an larru azaleko kolorearen arabera eskala bat sortu zuen, Fitzpatrick eskala gisa ezaguna. Eskala honen arabera, eguzki-argi kopuru jakin bati emandako erantzunaren arabera, giza azala sei fototipo taldetan sailkatzen da. Gaur egun oraindik larruazalaren koloreari buruzko ikerketa dermatologikoan gehien erabiltzen den tresna izaten jarraitzen du.

Fototipoa pertsona bakoitzak jaiotzen denetik eguzkira egokitzeko duen gaitasuna da. Larruazal mota larruazaleko zelulek duten melanina kantitatearen arabera izango da eta ondorioz, azal mota bakoitzak eguzki argiekiko tolerantzia ezberdina izango du (Domingo, 2000).

LARRUAZAL MOTA (fototipoa)	PERTSONAREN EZAUGARRIAK	EGUZKI IZPIEKIN ERRETZEK O JOERA	EGUZKI IZPIEKIN BELTZARANTZEK O GAITASUNA
I fototipoa	Larruazala: zuri argia Orezta: asko Ilea: gorria edo ilehoria Begiak: argiak, urdinak normalean.	Beti erretzen da.	Ez da belzten. Gorritu egiten da.
II fototipoa	Larruazala: I fototipoa baino pixka bat ilunagoa Orezta: Oso gutxi Ilea: Horia, gorria edo marroi argia Begiak: urdinak, berdeak, grisak	Beti erretzen da.	Gutxitan belzten da.
III fototipoa	Larruazala: Zuri ilunagoa Orezta: Apenas ez. Ilea: Ile iluna, marroia, beltza Begiak: grisak, marroiak,...	Ez da hain I eta II fototipoetan bezain ohikoa	Normalean, pixkanaka beltzarantzen da.
IV fototipoa	Larruazala: Beltzaran argia, oliba Orezta: Ez Ilea: marroi iluna Begiak: Ilunak	Oso gutxitan erretzen da.	Beltzaran moderatua.

V fototipoa	Larruazala: Beltzaran iluna Orezta: Ez Ilea: Beltza Begiak: Ilunak	Ez da erretzen.	Beltzaran iluna lortzen du erraz.
VI fototipoa	Larruazala: Beltza Orezta: Ez Ilea: Beltz kiskurra Begiak: Iluna	Ez da erretzen.	Kolorean ez dago aldaketarik.

Fototipoak eta jatorri geografikoei buruzko lotura hau erabili da (gutziz zehatza ez izan arren) liburuetako ilustrazioak aztertzeko:

LARRUAZAL MOTA	JATORRI GEOGRAFIKOA
I fototipoa	Eskandinavia, Irlanda, eskozia, Britainia handia...
II fototipoa	Ekialdeko Europa, Errusia,...
III fototipoa	Erdialdeko Europa, Asia (azal hori argia), mediterranea (olibondo koloreko ñabardirurak),...
IV fototipoa	Mediterranea (kafe ilun koloreko ñabardirurak), Hego Amerika (olibondo koloreko ñabardirurak), Ekialde Hurbila (olibondo koloreko ñabardirurak)
V fototipoa	Hego Amerika (azal iluna), Magrebeko lurraldeak, Ekialde Hurbila (azal iluna), Asia (azal iluna),..
VI fototipoa	Gainerako Afrika.

3. BURUTUTAKO IKERKETA:

3.1 HELBURUAK ETA HIPOTESIAK

Gaur egungo eskolen erronka handietako bat aniztasunaren kudeaketa da, gero eta kultur anitzagoa den gizarte batean bizi baikara. Marko teorikoan aipatu den moduan, literatura liburuak migrazioaren gaia landu eta kulturartekotasuna sustatzeko ikasgelarako baliabide egokia izan daitezke.

Ikerketa honen bidez euskarazko haur literaturan (EHL) kultura aniztasuna nola islatzen den eta kulturartekotasuna nola sustatzen diren ikertu nahi da. Hauek dira lan honen helburu orokorrak:

- EHLko liburuek gaur egungo EAEko eskolako errealitatea islatzen duten ikustea, aniztasun kulturala eta kulturartekotasunari dagokionez.
- EHLko liburuetan etorkinek (eta etorkinen seme alabek), jatorriari dagokionez EAEko etorkinen (eta etorkinen seme alaben), errealitatea islatzen duten jakitea.
- Migrazioaren gaia EHLko liburuetan nola agertzen den ikusi eta beste jatorri bateko pertsonaiek duten presentzia eta partehartze maila nolakoa den aztertzea.

Ikerketa lana 2 corpus ezberdinetan banatu da¹ eta horietako bakoitzerako planteatutako hipotesiak honako hauek dira:

A corpuseko hipotesiak (liburu orokorrak):

- EHLko liburuek, aniztasun kulturala eta kulturartekotasunari dagokionez, ez dute islatzen gaur egungo EAEko eskolako errealitatea (batez ere sare publikokoa).
- EHLko liburuetan agertzen diren etorkinek jatorriari dagokionez ez dute islatzen EAEko etorkinen errealitatea.
- EHLko liburuetan ez da migrazioaren gaia lantzen.
- Etorkinak (edo hauen seme alabak) ez dira EHLko liburuetako protagonistak.
- Etorkinak EHLko liburuetako protagonistak badira, gaia jorratzeko helburuz bihurtu dira protagonista.
- EHLko liburuetan kulturartekotasuna sustatzen da.

¹ Metodologia atalean zehatzago azalduta.

B corpuseko hipotesiak (liburu espezifikoak):

- EHLko liburuek aniztasun kulturala eta kulturartekotasunari dagokionez ez dute islatzen gaur egungo EAEko eskolako errealitatea (batez ere sare publikokoa).
- EHLko liburuetan agertzen diren etorkinek jatorriari dagokionez ez dute islatzen EAEko etorkinen errealitatea.
- EHLko liburuetan migrazioaren gaia lantzen da.
- EHLko liburuetan protagonistak hegoamerikarrak edo gainerako Afrikakoak (larruazal beltzekoak) dira.
- EHLko liburuetan etorkinak pobreziarekin erlazionatuta agertzen dira.
- EHLko liburuetan kulturartekotasuna sustatzen da.
- EHLko liburuetan etorkinak bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira.

3.2. METODOLOGIA

Ikerketa kuantitatiboa burutzeko orotara Lehen Hezkuntzako 1. ziklorako EHLko 85 liburu aztertu dira. Arestian aipatu bezala, ikerketa honetarako 2 corpus ezberdin erabili dira: batetik, liburu orokorrak aztertu dira, eta, bestetik, liburu espezifikoak, kultuarartekotasunaren gaiarekin zerikusi zuzena dutenak. Azterketa gauzatzeko corpus bakoitzerako fitxa espezifikoak erabili dira.

3.2.1. Ikerketarako erabilitako corpusak

3.2.1.1 A corpusa: Liburu orokorrak

Bertan Zarauzko udal liburutegiko haur saileko euskarazko liburu mailegatuenean (LHko 1.ziklokoak) zerrendako 60 liburu aztertu dira². Hau da, hurrek gehien mailegatutako EHLko liburuak, zerrenda osatzeko unean ikerketa honetan aztergai den gaia kontuan hartu gabe. Dena dela, honako liburu hauek zerrenda horretatik baztertzea erabaki da arrazoi hauek medio:

² 1.eranskina: Zarauzko liburu mailegatuenean zerrenda

- Animaliak soilik agertzen diren liburuak: azterketa honetarako ez direlako oso baliagarriak.
- Herri ipuinak: Ez dute gaur egungo errealitatea islatzen.
- Ezagutza liburuak edo ez fikziozkoak: Ez direlako haur literaturako liburuak.

Beraz mailegatuenen zerrendan 155. liburura arte aurrera eginez osatu da EHLko 60 liburuko zerrenda³. Hau da, bukaerako zerrenda 60 liburukoa izan arren, 155 liburu eskuratu eta behatu behar izan dira batzuk zerrendatik kendu aurretik.

Corpus honetarako sortutako fitxa batzuk baliatu dira liburuak aztertzeko⁴.

3.2.1.2 B corpusa: Liburu espezifikoak

Multzo honetan Lehen Hezkuntzako 1. ziklorako haurrentzat migrazioa eta kulturartekotasuna gaia lantzeko baliagarriak diren EHLko 25 liburu aztertu dira, benetan gaia nola lantzen den behatzeko helburuarekin⁵. Behaketa hau burutzeko sortutako fitxa batzuk erabili dira⁶.

3.2.2. Behaketarako erabilitako kriterioak:

EHLko liburuetakako testu eta irudiak behatu eta aztertu dira. Kasu batzuetan, batez ere, kulturartekotasuna gaia espezifikoki lantzen ez duten liburuetan, irudiak izan dira informazio iturri garrantzitsuena. Irudi bidezko adierazpide soilek bere mugak dituzte, baina informazio asko eman dezakete, kontestua analizatzeko egokiak direlako. Beraz, kasu batzuetan, testuek ematen ez duten eta ikerketa honetarako baliagarria den informazioa eskuratu daiteke. Horretarako, marko teorikoan aipatutako Fitzpatricken eskala baliagarria suertatu da.

Berak proposatutako taulan ageri den informazioan oinarrituz, liburuetan agertzen diren ilustrazioetako pertsonaiak aztertu eta sailkatu dira. Fototipoa eta jatorri geografikoen (ikaslearen edo guraso atzerritarrak dituztenen kasuan gurasoena) arteko lotura guztiz

³ 2.eranskina: A corpuseko liburuen zerrenda.

⁴ 4.eranskina: A corpuseko liburuen azterketa, liburu orokorren azterketa.

⁵ 3.eranskina: B corpuseko liburuen zerrenda.

⁶ 5.eranskina: B corpuseko liburuen azterketa, liburu espezifikoen azterketa.

zehatza ez izan arren (sailkapen honek bere mugak ditu) baliagarria suertatu da hauek EAEko datuekin alderatu eta liburuetan irudikatzen dena errealitatearekin bat datorren ikertzeko.

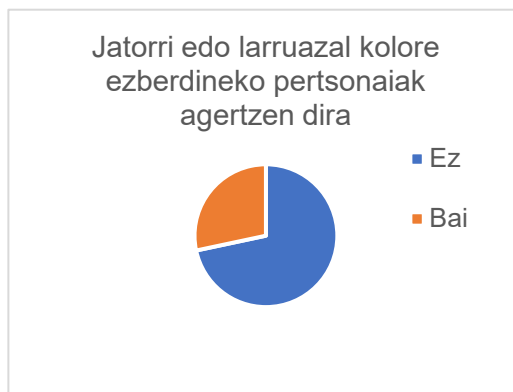
Beraz, fototipo eta jatorri geografikoei buruzko lotura erabili da (guztiz zehatza ez izan arren) liburuetakako ilustrazioak aztertzeke.

3.3. EMAITZAK

Jarraian, ikerketaren atal bakoitzerako planteatutako hipotesien arabera, corpus bakoitzeko liburu-zerrendak aztertu eta bildutako datuak aurkezten dira.

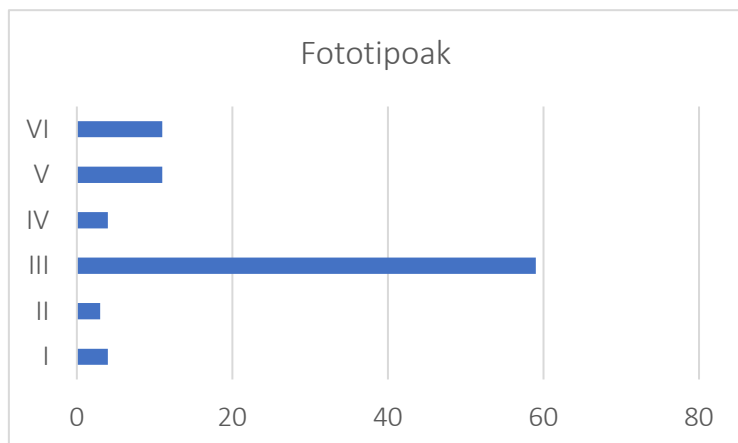
3.3.1. A corpuseko azterketaren emaitzak

A corpusa (liburu orokorren zerrenda) 60 liburuk osatzen dute eta hauetatik jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak 17 liburutik soilik agertzen dira, hau da, %28,33an. Eta pertsonaia hauek ipuinean betetzen duten funtzioa eta duten presentzia oso urria da orokorrean.

Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen diren liburuen artean, pertsonaia hauen jatorriari erreparatzen badiogu kasu gehienetan (%48) beraien jatorria ez da aipatzen. Baina aipatzen denean gainerako Afrikakoak (%12) eta gainerako Europakoak (%12) dira gehiengoa. Kontutan hartu behar da, gainerako Europakoen artean euskaldunak ere badaudela.

Larruazalaren fototipoari erreparatuta, III. fototipoa gailentzen da pertsonaien artean (%64,1). 60 liburuetatik

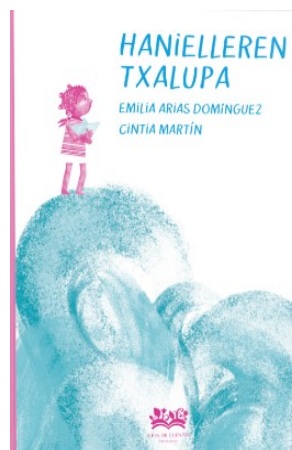
46tan agertzen den fototipoa da (euskaldunak, Europa erdialdekoak, azal horidun Asiarrak,...). Eta hauetatik kasu bakar batean egiten dute jatorria Asia edo Ozeania izan eta III. fototipoak bat. Beraz, beste

kasu guztietan Europa erdialdeko jatorria dute III. fototipoa dutenek. Gainera fototipo hau agertzen den liburuetan pertsonaia kopurua eta hauek istorioan zehar duten presentzia handia izan ohi da.

V. fototipoa %12 eta VI. fototipoa %12ko protzentaian agertzen dira. III. fototipoaren ondoren, liburuetan gehien errepikatzen direnak dira hauek, bakoitza 11 liburutan agertzen da.

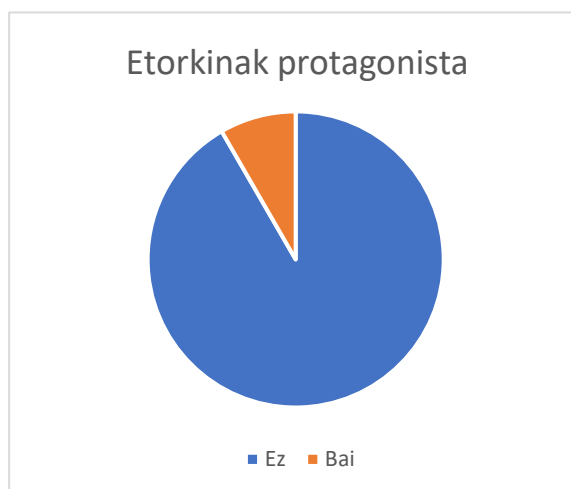
Soilik 4 liburutan agertzen dira I eta IV. fototipoa duten pertsonaiak (%4,4). Eta gutxien agertzen dena, II. fototipoa da, aztertutako 60 liburuaren artean soilik 3tan agertzen baita (%5).

Bizikidetzaz sustatu asmoz, etorkinen errealitatea hobeto ulertzeko, kasu askotan beraien bizitzaren errelatoetan hain eragin handia izan duen migrazio bidea aintzat hartu eta lantzen duen liburu bakarra dago zerrendan (%1.66), *Hanielleren txalupa* liburua. Gainerako 59 obretan ez da migrazioaren gaia aipatu ere egiten.

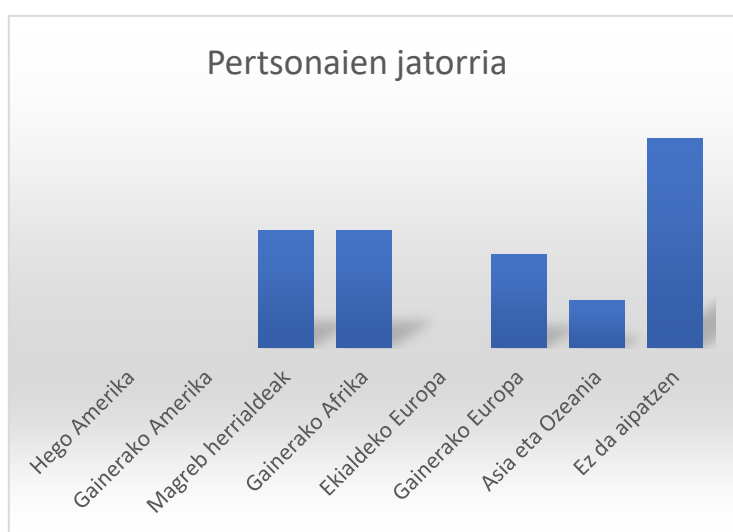
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaiak liburuaren % 8,33tan bakarrik dira protagonista, hau da, aztertutako liburuaren artean 5etan: *Agur Pakito!*, *Ilargia lapurtu dute*, *Munduko ipuintxo bat gauero*, *Xarrik badaki aukeratzen* eta *Hanielleren txalupa*.

Eta protagonistak diren kasuan, 4 liburutan gaia jorrazteko helburuz bihurtu dira protagonista.

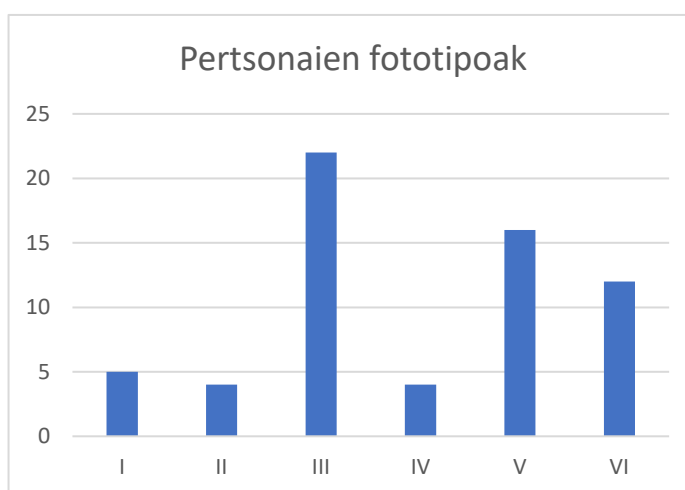

3.3.2. B corpuseko azterketaren emaitzak

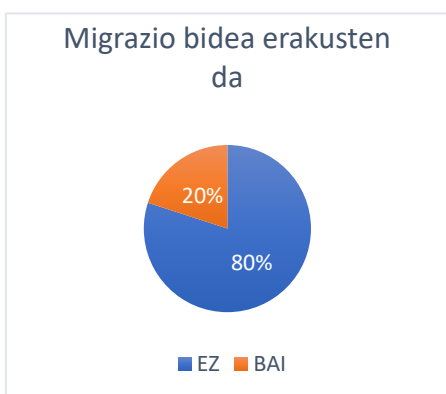
Liburu espezifikoaren kasuan, pertsonaien jatorriari dagokionez 21 liburutan (%84) daude gainerako Europako (Europa ekialdea ez den beste Europa) jatorria duten pertsonaiak, tartean euskaldunak. Magreb herrialdeetako eta gainerako Afrikako jatorrizko pertsonaiak dira jatorriari dagokionez 2. postuan berdinduta daudenak, aztertutako liburuen %36tan agertzen dira, hau da, 9 liburutan. Liburu askotan ez da aipatzen pertsonaia batzuen jatorria. Eta 6 liburutan agertzen dira Asia edo Ozeaniako jatorria duten pertsonaiak (%24). Oso liburu gutxitan agertzen dira Hego Amerikako, gainontzeko Amerikako edo Ekialdeko Europako jatorria duten pertsonaiak.

Larruzalaren fototipoari dagokionez, III. fototipoa da liburu gehienetan agertzen dena. Aztertutako 25 liburutatik 22tan (%88) dago presente eta hauetatik 5 liburutan soilik dago Asiar jatorriko pertsonaiekin zuzenki lotuta. Beraz, gehienetan Europa erdialdeko pertsonaiak dira.

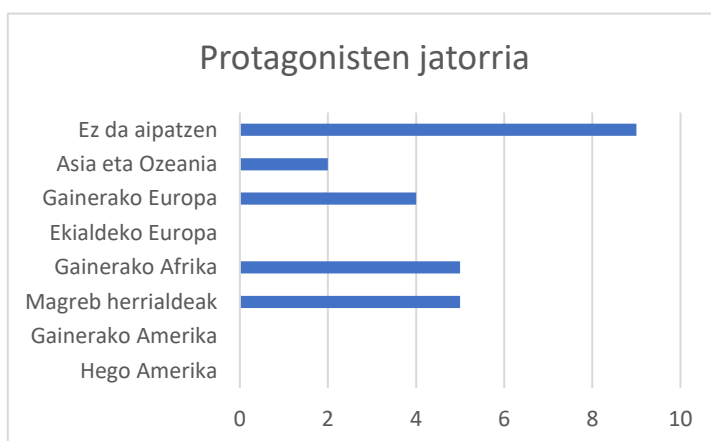

V. fototipoa duten pertsonaiak 16 liburutan agertzen dira (%64) eta VI. fototipoa dutenak (gainerako Afrikako jatorria dutenak) berriz 12 liburutan (%48). Azaleko II. eta IV. fototipoa dutenak dira aztertutako liburuetan gutxien agertzen direnak.

Ezkerreko grafikoan ikusi daitekeen moduan, migrazio bidea 25 liburutatik 5etan erakusten da (%20), zehazki *Koxo Koxoa!*, *Nikolas*, *Bidaia luzea*, *Usoa hegan etorritako neskatoa* eta *Bidaia* liburuetan.

Protagonisten jatorriari erreparatzen badiogu, aztertutako liburuen artean, 9 liburutan ez da aipatzen hauen jatorria (%36), 5 liburutan Magreb herrialdeetako da protagonista (%20) eta beste 5 liburutan gainerako Afrikakoa (%25). Asiakoak dira 2 kasutan (%8) eta ez dago Hego Amerika, gainerako Amerika edo Ekialdeko Europako protagonista duen libururik.

Liburuak irakurri eta aztertu ondoren ikus dezakegu etorkinak kasu bakarrean lotzen direla pobreziaarekin, *Semaforoko ipuina* liburuan.

Eta etorkinak bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan 6 liburutan soilik agertzen dira (%24): *Masai txikia*, *Dragoia*, *Nasrudin*, *Koxo koxoa!*, *Bakarrik eta buztangabe* eta *Kaiuko bat elurretan* liburuetan. Gainontzeko liburuetan ez dira bere kulturari lotutako jarduerak burutzen ari.

4. ONDORIOAK:

4.1. BURUTUTAKO HIPOTESIEN ONDORIOAK

Emaitzak aurkeztu ondoren, corpus bakoitzerako hasieran planteatutako hipotesiak egokiak ote diren egiaztatu da.

4.1.1. A corpuseko hipotesien ondorioak

1. HIPOTESIA: EHLko liburuek, aniztasun kulturala eta kulturartekotasunari dagokionez, ez dute islatzen gaur egungo EAEko eskolako errealitatea (batez ere sare publikokoa).

Planteatutako hipotesia egokia da, aztertutako liburuek ez dute islatzen EAEko errealitatea. Emaitzetan argi ikus daitekeen moduan, 60 liburutatik jatorri ezberdineko pertsonaiak 17 liburutan soilik agertzen dira eta zoritxarrez pertsonaia hauek ipuinean betetzen duten funtzioa eta duten presentzia oso urria da orokorrean.

Gaur egungo EAEko gizartea eta honen isla den hezkuntza sare publikoko eskoletako errealitatea EHLko liburuek islatzen dutena baino anitzagoa da.

2. HIPOTESIA: EHLko liburuetan agertzen diren etorkinek jatorriari dagokionez ez dute islatzen EAEko etorkinen errealitatea.

Egindako hipotesia egokia da. EHLko liburuetan etorkinen gehiengoa ez dira hegoamerikarrak, errealitatean ez bezala. Kasu gehienetan pertsonaien jatorria aipatu ez arren, fototipoari eta kulturako elementuei esker (beloa, arropak,...) ondoriozta daiteke ez direla hegoamerikar jatorrikoak.

Gainerako Afrikako pertsonaiei dagokionez ere EAEko errealitateak eta liburuetakoek ez dute bat egiten. Liburuetan errealitatean baino portzentaia handiagoan azaltzen dira etorkinen artean gainerako Afrikako pertsonaiak, azaleko VI. fototipoa dutenak.

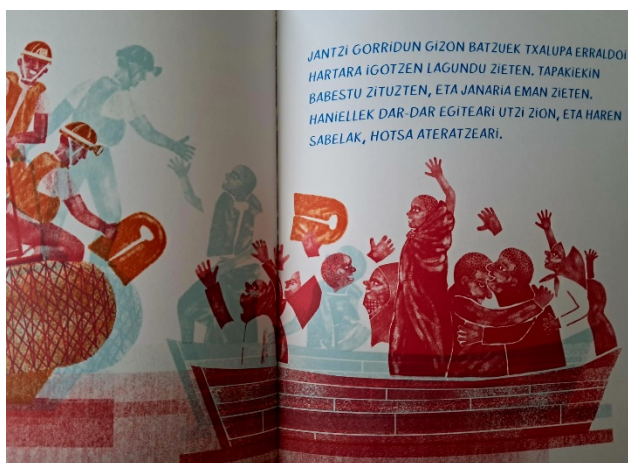
3. HIPOTESIA: EHLko liburuetan ez da migrazioaren gaia lantzen.

Proposatutako hipotesia egokia da.

Zerrenda osatzen duten liburuetatik *Hanielleren txalupa* albuma da gaia lantzen duen bakarra, baina berau oso liburu gomendagarria da.

Haniellek bere amarekin burutzen duen bidaia kontatzen digu liburuak eta agerian uzten du bi munduen artean dagoen aldea, kasu honetan Europa eta Afrika izan daitezkeenak. Liburuan ilustrazioak pisu handia du, testuaren eta irudiaren arteko harremana ironikoa da lupa gorriarekin behatzen ez bada, testuak esaten duena eta irudiak kontatzen duena ez baitatoz bat. Protagonistaren espresioak alaiak eta lasaiak dira, ez dute amaiera arte migrazioaren dramarik iradokitzen. Lupa gorriarekin behatuz, bestelakoa da bidaia. Hasieratik ikus daiteke Hanielle ume beltzaranak, Afrikatik egurrezko txalupa batean amarekin egin duen bidaiaren gordintasuna.

4. **HIPOTESIA:** *Etorkinak (edo hauen seme alabak) ez dira EHLko liburuetakoa protagonistak.*

Planteatuko hipotesia zuzena da. Izan ere, 60 liburutatik 5etan bakarrik dira (%8,33) etorkinak edo larruazal ezberdineko pertsonaiak protagonista: *Agur Pakito!*, *Ilargia lapurtu dute*, *Munduko ipuintxo bat gauero*, *Xarlik badaki aukeratzen* eta *Hanielleren txalupa* liburuetan.

Baina hauetako 2 liburuk (*Ilargia lapurtu dute* eta *Munduko ipuintxo bat gauero*) zuzenean ahozko tradizioetik datozen ipuinak kontatzen dituzte. Eta *Hanielleren txalupan* migrazio bidea erakusten da. Beraz, gizarte kulturantz bateko errealitatea islatzen duten liburuaren artean bitan bakarrik dira etorkinak edo hauen seme alabak protagonista.

Xarlik badaki aukeratzen istorioan Xarliren jatorria ez da aipatzen, baina larruazal koloreagatik (V fototipoa) bere edo gurasoen jatorrizko herrialdea beste bat

dela pentsa daiteke. Eta *Agur Pakito!* liburuan, jatorriz Nikaraguakoa den Kintxo da protagonista.

5. **HIPOTESIA:** *Etorkinak EHLko liburu*etako protagonistak badira, gaia jorrazteko helburuz bihurtu dira protagonista.

Kasu honetan, hipotesia betetzen da, 5 liburuetatik 4tan horrela gertatzen baita. Hau da, *Agur Pakito!*, *Hanielleren txalupa*, *Munduko ipuintxo bat gauero* eta *Ilargia lapurtu dute* liburuetan gaia lantzeko bilakatzen dira protagonista.

Agur Pakito! eta *Hanielleren txalupa* liburuetan gaia jorrazteko asmoz bihurtzen dira protagonista Kintxo eta Hanielle.

Munduko ipuintxo bat gauero liburuak kontinente eta kultura ezberdinetako jatorrizko ipuinak biltzen ditu. Ipuinen aukeraketa gaia lantzeko asmoz egin da.

Ilargia lapurtu dute liburua, Ipar Amerikako indigenak protagonista dituen fantasiaz beteriko kontakizuna da.

Azkenik, *Xarlik badaki aukeratzen* liburuan Xarli ez da protagonista bilakatu gaia jorrazteko asmoz. Gaia beste bat da eta istorioan zehar naturalki agertzen dira larruazal kolore ezberdinetako pertsonaiak.

6. **HIPOTESIA:** *EHLko liburu*etan kulturartekotasuna sustatzen da.

Hipotesi hau ez da egokia. Izan ere, aztertutako 60 liburutatik 12 liburu soilik dira egokiak kulturartekotasuna lantzeko: *Aiton-amonak pirañak eta beste istorio batzuk*, *Neba-arrebak*, *Agur Pakito!*, *Daniela pirata eta Sofronisa sorgina*, *Ilargia lapurtu dute*, *Auto stopean*, *Egun eguzkitsua*, *Kamileren altxorra*, *Munduko ipuintxo bat gauero*, *Xarlik badaki aukeratzen*, *Hanielleren txalupa* eta *Daniela pirata*.

Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak 17 liburutan agertzen diren arren, 5 liburutan pertsonaia hauek duten presentzia hain da sinbolikoa eta txikia ez baita kontutan hartzen.

Batzuetan zuzenean gaia landu ez arren larruazal kolore eta jatorri ezberdineko pertsonaiak naturalki integratuta agertzen dira. Esate baterako, *Egun eguzkitsua* liburuan irudien bidez ikusi dezakegu pertsonaien larruazalak kolore ezberdinetakoak direla, baina testuan ez da horren inguruko aipamenik egiten, normaltasun osoz ematen da kulturartekotasuna.

Eta beste batzuetan kulturartekotasunaren gaia modu kontzienteago batean lantzen da, *Munduko ipuintxo bat gauero* liburuan esaterako.

Agur Pakito! liburua kulturartekotasuna kontzienteki lantzen duen liburua izan arren, topiko jakin batzuetan erortzen da hango errealitatea irudikatu eta hemengoarekin alderatzean: han gosea eta hemen inork goserik ez, han erraz hiltzen zara eta hemen gaixotzen bazara, botika ematen dizu medikuak...

4.1.2. B corpuseko hipotesien ondorioak

1. *HIPOTESIA: EHLko liburuek aniztasun kulturala eta kulturartekotasunari dagokionez ez dute islatzen gaur egungo EAEko eskolako errealitatea (batez ere sare publikokoa).*

Ez da betetzen planteatutako hipotesia. Liburu guztietan agertzen dira jatorri ezberdinetako pertsonaiak eta istorioetan duten presentzia eta funtzioa garrantzitsuak dira. Beraz, EHLko liburu hauetan aniztasun kulturalari dagokionez EAEko sare publikoko eskolako errealitatea ongi islatzen dela esan daiteke.

2. *HIPOTESIA: EHLko liburuetan agertzen diren etorkinek jatorriari dagokionez ez dute islatzen EAEko etorkinen errealitatea.*

Hipotesia zuzena da. Pertsonaien jatorria aipatzen ez den kasuetan azalaren fototipoagatik eta dituzten kulturako ezaugarriengatik, orokorrean jatorriz hegoamerikarrak ez direla ondoriozta baitaiteke. Izan ere, V. fototipoa duten pertsonaiak hegoamerikar jatorrikoak izan daitezke baina hainbat ezaugarri erlijioso eta kulturelek uste hau bertan behera uzten dute.

Hala ere aipatu beharra dago, EAEko errealitatea islatu ez arren, ilustrazioen bidez Arabakoa hobeto islatzen dela, probintzia honetan etorkinen gehiengoa jatorriz Magreb lurraldeetakoak baitira.

3. HIPOTESIA: EHLko liburuetan migrazioaren gaia lantzen da.

Hipotesi hau ez da betetzen. Aukeratutako 5 liburutan bakarrik lantzen baita migrazioaren gaia.

Nikolas, *Bidaia luzea*, *Usua hegan etorritako neskatoa* eta *Bidaia* liburuek migrazio bideen gordintasuna eta drama erakusten dute, migratzeko erabakiaren atzean gerra, egoera politikoa, pobrezia... daudelako.

Koxo koxoa! liburuan kontatzen dena, aldiz, ez da migrazio bide dramatiko, migratzeko erabakia ez delako behartua izan. Aitaren migrazio bidea erakutsi eta jatorri desberdineko gurasoak izanik, beraien bizitzeko modua (garraio-bidea, etxea, jana,...) erakusten du liburuak umorez eta modu sinplean.

5 liburuak egokiak dira gaia umeein landu eta etorkin askoren eta beraien seme-alaben bizitzetan hain eragin handia izan duen migrazio bidea ulertzeko.

4. HIPOTESIA: EHLko liburuetan protagonistak hegoamerikarrak edo gainerako Afrikakoak (larruazal beltzekoak) dira.

Hipotesia ez da betetzen. Izan ere, 5 liburutan dira protagonistak gainerako Afrikakoak eta ez dago libururik protagonista hegoamerikarra dena.

Liburuen %39an ez da aipatzen protagonisten jatorria eta irudiari erreparatuta askok larru azalaren V. fototipoa izan arren (posible da fototipo hau izanik hegoamerikar jatorrikoa izatea), protagonistak edo familiako kideren batek kultura musulmaneko elementuak jantzita dituztenez (beloa, turbantea,...) jatorri hegoamerikarra ez dutela ondorioztatu dezakegu.

5. *HIPOTESIA: EHLko liburuetan etorkinak pobreziaekin erlazionatuta agertzen dira.*

Hipotesia ez da zuzena. *Semaforoko ipuinean* bakarrik erlazionatu daiteke etorkina pobreziaekin, semaforo artean musuzapiak saltzen ari delako. Beste 24 liburuetan ez dira etorkinak pobreziaekin lotzen.

6. *HIPOTESIA: EHLko liburuetan kulturartekotasuna sustatzen da.*

Gauzatutako hipotesia zuzena da. Kulturartekotasuna sustatzeko, zerranda osatzen duten liburu guztiak aproposak dira.

Etorkinek bizi dituzten errealitate ezberdinak islatzen dira ipuin hauetan.

Batzuetan ez da zuzenean liburuko pertsonaien arteko kulturartekotasuna ematen. Migrazio bideak lantzen dituzten liburuen kasuan adibidez, muga itxiek ez dute kultura aniztasuna eta kulturartekotasuna sustatzen baina gure mugetan gertatzen ari dena ezagutzeak, ardurak hartu eta bide berriak zabaltzeko kontzientzia eta jarrera sustatu ditzake.

7. *HIPOTESIA: EHLko liburuetan etorkinak bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira.*

Hipotesia ez da betetzen. Izan ere, zerranda osatzen duten 25 liburutatik 6tan soilik agertzen dira jatorrizko kulturari lotutako jardueretan: *Masai txikia*, *Dragoia*, *Nasrudin*, *Koxo koxoa!*, *Bakarrik eta buztangabe* eta *Kaiuko bat elurretan* liburuetan.

Esaterako *Dragoia* liburuan, kultura arlo ezberdin askotan islatzen da. Testuaz gain, irudiak kultura txinatarraren ezaugarriak beteta daude (jatetxe txinatarra, dekorazioa, altzariak, kometak, koloreak,...). Gainera, protagonistak bere kulturako ezaugarriak erabiltzen ditu adiskidearen harridura bilatzeko eta kanpotarra izateak hasieran

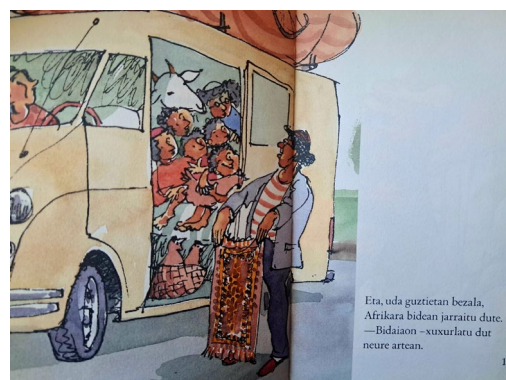
baztertzeko arrazoia ematen duen arren, istorioan zehar egoerari buelta eman eta kultura berezitasunak gerturatzeko arrazoi bilakatzen dira.

Bakarrik eta buztangabe ipuinean, istorioko une batean familiako aita Mekara begira errezatze alfonbra aterata ikusi daiteke.

Eta *Kaiuko bat elurretan* liburuan zuzenean bere jatorrizko kulturari lotutako jarduera bat burutzen ageri ez arren, tokiko kulturaren parte den elurretako lera bat sortzeko, bere jatorrizko kulturari kaiukoak egiteko erabiltzen den teknika, abilezia eta koloreak baliatzen dituzte Fatimaturen gurasoek.

Jarduera hauei eskerrak beste kultura batzuetako ohitura eta egiteko moduak ezagutu ditzakegu.

Eta, uda guztietan bezala, Afrikara bidetan jarraitu dute. —Bidaiaon —xuxurlatu dut neure artean.

Lera, kaiuko, zenbat berba berri ikasi dituzten. Lilura aurpegiarekin begiratu diote neska-mutiloek Fatimaturi lera eskuetan eskolan ageri denean. Earek badakite, bai, zer den lera hau. Ez dute baina hain politik egundo ikusi.

4.2. IKERKETAREN ONDORIOAK

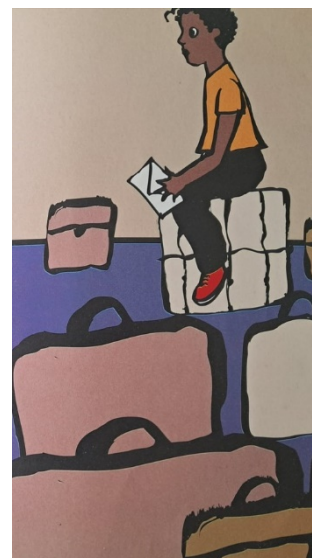
Ikerketa burutu aurretik uste bezala, LHko 1.zikloko ikasleei bideratutako EHLko liburuetan kultura aniztasunak duen presentzia oso urria da. Ez du gaur egungo gure kale eta herrietako errealitatea islatzen kopuruari, aniztasunari eta hauen jatorriari dagokionez.

Etorkinen jatorriari dagokionez esaterako, liburuetan protagonista atzerritarra denean normalean ez da hegoamerikarra. Aldiz, EUSTATEko datuen arabera EAEn etorkinen gehiengoa hegoamerikarrak dira (%25,66); Euskadiko kontseiluaren datutan ere gehiengoa Hego Amerika eta Ertamerikako jatorria duten ikasleak direla egiaztatu

daiteke (%35,7); eta bertakoak izanik guraso atzerritarrak dituzten ikasleen kasuan ere gurasoen %45 latino-amerikarrak dira jatorriz.

Gainerako Afrikakoak (larruazal beltza dutenak) errealitatean direna baino gehiago agertzen dira liburuetan, izan ere, aniztasun egoerak islatu edo nabarmendu nahi direnean errazagoa da gisa honetako muturretara jotzea eta hori izan daiteke etorkinak irudikatzean larruazal beltzak ugariago izatearen arrazoia.

Nik uste nuenaren kontra, etorkinak ez dira pobreziaekin lotzen. Aztertu ditudan liburu espezifikoaren artean liburu bakarrean agertzen da etorkina txiro moduan.

Etorkinen edo guraso etorkinak dituzten ikasleen errealitatea ulertzeko, beraiek edo familiakoek bizitako migrazio prozesuak ezagutu eta ulertzeak duen garrantzia kontuan izanda, esan genezake prozesu horiek ez direla oso maiz aipatzen liburuetan. Baina daudenak oso onak dira eta aintzat hartu beharko lirateke ikasgelan baliabide literario gisa.

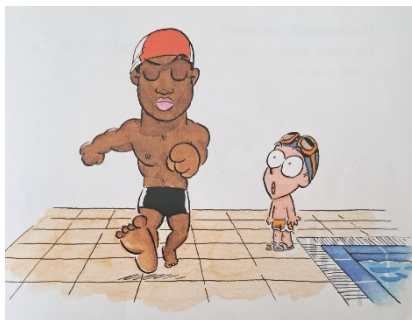
4.3. ONDORIO OROKORRAK

Azterketa hau egin ondoren, egiaztatu ahal izan dut, Lehen Hezkuntzako 1. zikloko ikasleei bideratutako EHLko liburuetan ez dela gaur egungo errealitatea islatzen eta kulturartekotasuna sustatzen. Gizartean ematen ari diren aldaketak, zentzu honetan, liburuetan ikusten duguna baino azkarrago da. Izan ere, dagoen liburu eskaintzan beste kulturen presentzia oso urria da eta kulturartekotasuna eta migrazioa ez dira normalean kontuan hartzen, beste gai asko kontuan hartzen ez diren bezala. Beraz, garrantzitsua litzateke, idazle, ilustratzaile eta editoreek gure eskoletako errealitate kulturantzaren kontzientzia hartu eta EHLko liburuetan hau ongi islatzea.

Orokorrean irakurgai literarioetan behar baino presentzia gutxiago du kulturartekotasunak eta honek XXI. mendeko gizarte eta hezkuntzaren erronka

nagusitako bat suposatzen duela kontutan hartuta, beharrezkoa da kultura aniztasunak eta kulturartekotasunak presentzia gehiago duten liburuak argitaratzea eta lehendik daudenak gehiago erabiltzea.

Hala ere, badira kulturartekotasunaren gaia oso ondo lantzen duten liburuak. Oso liburu interesgarriak eta kalitate handikoak dira, ikasgelara eraman eta gaia lantzeko oso egokiak izateaz gain haurrentzat erakargarriak direnak.

Esaterako, kulturartekotasuna lantzeko ikerketan erabilitako B corpuseko liburu guztiak eta A corpuseko *Hanielleren txalupa* apartak iruditu zaizkit, bai testuak, bai paratestuak, baita irudiak ere.

Irakasleon ardura da, beraz, ikasgelan irakurtzeko eta lantzeko liburuak inolako kriteriorik gabe aukeratu beharrean, liburuak kalitatezko kriterioak erabiliz eta kalitate literarioa mantenduz bilatu eta aukeratzea. Ikasgela guztietan egon beharko lukete gai ezberdinak (kulturartekotasuna, migrazioa, feminismoa, familia mota ezberdinak....) jorratzen dituzten EHLko liburu espezifikoak.

Kulturartekotasuna sustatzeko aferan, beraz, EHLan kalitatezko kriterioak erabiliz aukeraketa eginda erabilitako liburuak oso lagungarri izan daitezke. Kontrara, gaia batere zaintzen ez duten liburuek ez diote mesederik egiten kulturartekotasunari.

4.5. ZAILTASUNAK ETA AUKERA BERRIAK

Lan hau gauzatzeko hainbat zailtasun izan ditut.

Alde batetik, zaila izan da liburuak eskuratzea. Arestian aipatu bezala, A corpuseko 60 liburuko zerrenda osatu ahal izateko, Zarauzko udal liburutegiko haur saileko liburu mailegatuenean (LHko 1.ziklokoak) zerrendan 155. liburura arte egin behar izan dut aurrera, hartutako irizpideen arabera zerrendako liburu batzuk ikerketatik kanpo geratu direlako. Liburu horiek guztiak Euskadiko Irakurketa Publikoko Sarean mailegagarri topatzea eta liburutegi ezberdinetan mailegua egiteak lan handia eragin dit.

Bestetik, ikerketa burutzeko beharrezko izan zaizkidan datuak lortzea uste baino gehiago kosta zait. Izan ere, EAEko etorkinen lehen eta bigarren belaunaldiko datu

soziologikoak lortzeko bide ezberdinak erabili behar izan ditut. EUSTATEk emandako datuetan ez dira aintzat hartzen EAEn bizi arren, etxean beste kultura bat duten pertsonen datuak, gehienak etorkinen bigarren belaunaldiari dagozkienak. Datuak osatzeko, Euskadiko Eskola Kontseiluko 2019-2021 txostena eta Immigrazioaren Euskal Behatokiak argitaratutako ikerketa lan⁷ zoragarri bat baliatu behar izan ditut.

Horrez gain, irudi bidezko adierazpide soilek bere mugak dituztenez, Fitzpatrickek sortutako fototipoen sailkapena erabili arren, kasu batzuetan zaila egin zait pertsonaien jatorria zehaztea.

Jarraian aurrera begira arlo honetan sakontzeko nik egindako ikerketa honetatik abiatuta egin daitezkeen ikerketa edo ekintza posible batzuk proposatu nahi ditut.

Irakurgaiak kalitate literarioa baloratzeko garaian garrantzitsua litzateke migrazioaren eta kulturartekotasunaren gaia jorratzen den edo ez aintzat hartzea. Esate baterako, EHGLko Euskadi Sarian gai honekiko begiradarik egon ote den azter daiteke, edo aurrerantzean epaimahaiak begirada hori ere izan dezan lan egin daiteke.

Bestalde, euskaraz argitaratzen diren liburuetan egile nahiz editoreek kulturartekotasuna aintzat hartzeko betaurrekoak jantzi beharko lituzkete, gaiak liburuetan dagokion lekua izan dezan. Horrek migratzaileen eta etxean beste kultura bat duten haurren egoera normalizatzen lagunduko lukeelako.

Horrez gain, ikerketa arloari dagokionez, oso interesgarria izan daiteke aztertzea zein bide jorra daitezkeen literaturaren bidez besteok haien kulturetara gerturatzeko.

Azkenik, GrAletatik eratortzen diren baliabideei aterabide praktikoa ematea izan daiteke lan hauei probetxua ateratzeko modua. Besteak beste, gai espezifikoak lantzeko EHLko kalitatezko liburu zerrendak irakasleen eta liburuzainen esku jartzea. Hain zuzen, lan honen emaitzetako bat kulturartekotasuna sustatzeko kalitatezko kriterioak betetzen dituzten EHLko liburu zerrenda bat da⁸.

⁷ La diversidad infantil y juvenil en la CAE Las (mal) llamadas segundas generaciones.

⁸ 6. Eranskina: Lhko 1. zikloan kulturartekotasuna sustatzeko EHLko liburu zerrenda.

5. BIBLIOGRAFIA:

- Alemañy, C (2009). Integración e inclusión: Dos caminos diferenciados en el entorno educativo. *Cuadernos de Educación y desarrollo*. <https://educrea.cl/integracion-e-inclusion-dos-caminos-diferenciados-en-el-entorno-educativo/>
- Barquín, A. (2015). ¿Qué debe hacer la escuela con las culturas familiares del alumnado inmigrante?. *EDUCAR*, vol 51/2, 443-464.
- Barquín, A. (2022). Euskara, inmigrazioa, gizartea. *Berria*. <https://www.berria.eus/paperekoa/1941/003/002/2022-12-03/euskara-immigrazioa-eskola-gizartea.htm>
- Carbonell, F (2002), “Las dificultades en la integración de los alumnos inmigrantes: síntomas y causas. Propuestas de mejora”. II Jornadas sobre Interculturalidad en la Región de Murcia. Universidad de Murcia. <https://cerm.carm.es/wp-content/uploads/2018/02/iijornadintercult.pdf>
- Chambers, A. (2007). *El ambiente de la lectura*. Fondo Cultura Económica. Espacios para la lectura.
- Domingo, M.C (Koord) (2000). *Electroestética profesional aplicada*. SOR Internacional.
- Euskadiko eskola kontseilua (2022) *Hezkuntza Euskadin. 2019-2021 txostena*. <https://consejoescolardeeskadi.hezkuntza.net/documents/17937/8247438/HEZKUNTZA+EUSKADIN.+2019-21.pdf/4855f691-ad98-2b96-3f9a-ab0f7438775f>
- Eusko Jauriaritza (2015) *Oinarrizko Hezkuntzako Curriculum*. https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/inn_heziberri_dec_curriculares/eu_def/adjuntos/OH_curriculumosoa.pdf
- Eustat (2022). *Euskal AEn bizi den biztanleria osoaren %8,5 atzerritarra da, 186.000 bizilagun alegia*. Euskal Estatistika erakundea. 2022/12/13ko prentsa -oharra. https://eu.eustat.eus/elementos/euskal-aen-bizi-den-biztanleria-osoaren-85-atzerritarra-da-186000-bizilagun-alegia/not0020444_e.html

- Eustat (2023). *Euskal AEko biztanleria, lurralde eremuaren eta jaioterriaren arabera. 2001-2022*. Euskal Estatistika erakundea. [Eustat. PXWeb](#)
- Fernández Aragón, I., Shershneva, J. y Fouassier Zamalloa, M. (2017) La diversidad en las aulas: perspectiva cuantitativa (6-16 años), in Oleaga, J.A. (koord) (2017). *La diversidad infantil y juvenil en la CAE. La (mal) llamadas segundas generaciones*. Ikuspegi. Inmigrazioaren Euskal Behatokia.
https://www.ikuspegi.eus/documentos/investigaciones/2G/Diversidad_infantil_juvenil_CAE.pdf
- Hidalgo Hernández, V. (2017). Cultura, multiculturalidad, interculturalidad y transculturalidad: Evolucion de un término.
<https://tallerdelaspalabrasblog.files.wordpress.com/2017/09/hidalgo-multiculturalidad-interculturalidad-y-transculturalidad.pdf>
- Jefatura del Estado (2020). Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación. BOE.
<https://www.boe.es/eli/es/lo/2020/12/29/3/dof/spa/pdf>
- Jordán, S. J. (2012). Educar para la convivencia intercultural.
<https://aulaintercultural.org/2012/09/28/educar-para-la-convivencia-intercultural/>
- Ngozi Adichie, C. (2018). *El peligro de la historia única*. Penguin Random House Grupo Editorial, S. A. U.
- Oion, E. R. (2003). Educación intercultural, la óptica del Norte.
https://addi.ehu.es/bitstream/handle/10810/15763/OION%2cRakel_Educacion%20Intercultural%20%282003%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Oleaga, J.A. (koord) (2017). *La diversidad infantil y juvenil en la CAE. La (mal) llamadas segundas generaciones*. Ikuspegi. Inmigrazioaren Euskal Behatokia.
https://www.ikuspegi.eus/documentos/investigaciones/2G/Diversidad_infantil_juvenil_CAE.pdf
- Petit, M. (2009). *El arte de la lectura en tiempos de crisis*. Océano.

- Piko, B. (2020). Eskola inklusiboa: atzerritar jatorriko ikasleak. *Hermes: pentsamendu eta historia aldizkaria*. 65, 44-51.
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7690618>
- Rodriguez, F. (2020). Gure hezkuntza debatean.
<https://fitorodriguez.eus/eu/gure-hezkuntza-debatean/>
- Sáez, A. R. (2001). *Tendencias actuales de la educación intercultural*. Ponencia presentada en las "Jornadas sobre Interculturalidad: Educar en las Aulas. Retos del siglo XXI". Murcia.
[http://www.fundacionfide.org/upload/10/78/Tendencias actuales de la educacion intercultural.pdf](http://www.fundacionfide.org/upload/10/78/Tendencias_actuales_de_la_educacion_intercultural.pdf)

6. ERANSKINAK:

1. ERANSKINA. Zarauzko udal liburutegiko haur saileko liburu mailegatuenen (LHko 1.ziklokoak) zerrenda.

03/04/2023

BILAKETA
• MAILEGUEN BURUTEGO ESTADISTIKAK

Orrialdea 1

IZENBURUEN ZERRENDA MAILEGU KOPURUAREN ARABERA
EUSKARAZ

• MAILEGU-KOPURUAREN
ARABERAKO TITULU-ZERRENDA

ISBN edo ISSN	Argitalpen-data	Titulua	Maileguen kopurua
978-84-122388-1-5	2021	Kuikui /	24
978-84-1360-107-6	2021	Adarbakarra /	17
978-84-9109-592-7	2021	Elmer paseoa /	17
978-84-9027-886-4	2020	Mendian /	16
978-84-9027-194-0	2020	Ametsetan /	15
978-84-9027-872-7	2019	Eskolara /	15
978-84-1360-072-7	2020	Ihesi /	15
978-84-9027-874-1	2019	Urtebetetzea /	15
978-84-9027-875-8	2019	Ehiza /	15
978-84-1360-108-3	2021	Musikazaleak /	14
978-84-9843-898-7	2021	Enigmak : jo erronka zeure buruari zientzietako 2	14
978-84-9783-724-8 (1)	2010	Gipuzkoako historia ipuinen bidez /	14
978-84-9109-290-2	2018	Elmer eta ostadarra /	13
978-84-930287-3-2	2019	Maialen eta Xanti lagun artean /	13
978-84-9109-110-3	2016	Ratapon urtxintxa	13
978-84-9109-113-4	2016	Hiru txerritxoak eta otsoa	12
978-84-9109-106-6	2016	Etxea nahi zuen elefantea	12
978-84-8378-532-4	2020	Bisitari bihurria! /	12
978-84-9109-115-8	2016	Amonatxoa	12
	2013	Ez da munduan min handiagoa ematen duenik /	12
978-84-9746-794-0	2012	Elmer /	12
978-84-1360-071-0	2020	Udalekuak /	12
978-84-1360-156-4	2021	Ilargirantz /	12
978-84-17708-39-9	2019	Ausartak /	12
978-84-9746-997-5	2016	Elmer berriro ere /	11
978-84-18410-33-8	2021	Irrimola /	11
978-84-1370-175-2	2021	Begiratu leihotik! /	11
978-84-9109-109-7	2016	Ahuntza eta zazpi antxumeak	11

IZENBURUEN ZERRENDA MAILEGU KOPURUAREN ARABERA

ISBN edo ISSN	Argitalpen-data	Titulua	Maileguen kopurua
978-84-9109-107-3	2016	Txano Gorritxo	11
978-84-9107-993-4	2018	Haserre izugarria : haserreari buruzko liburua /	11
978-84-9109-117-2	2016	Iputargia	11
978-84-1360-086-4	2021	Bascan barna /	11
978-84-9843-247-3	2010	Errauskiñe piktogramekin /	11
978-84-9109-116-5	2016	Zuria izan nahi zuen hartza	11
978-84-9843-105-6	2008	Balea /	10
978-84-9109-111-0	2016	Jon zikinaren anaia	10
978-84-9106-987-4	2021	Barnabe munduaren amaierara doa /	10
978-84-15337-38-6	2011	Sirenen kantua /	10
978-84-1360-155-7	2021	Ogroekin /	10
978-84-9142-397-3	2020	Aitona-amonak, pirañak eta beste istorio batzuk /	10
978-84-9142-148-1	2018	Neba-arrebak! /	10
978-84-9843-066-0	2007	Kamile itsasoan /	10
978-84-17108-50-2	2018	Gaiztoak /	10
978-84-611-9410-0	2007	Gutun galduen misterioa /	10
978-84-271-4090-5	2017	Munduko puzkerrik handiena /	10
978-84-8378-531-7	2020	Badator Supermitxina! /	10
978-84-9142-463-5	2021	Eskerrik asko : auzo baten historia /	10
978-84-9172-159-8	2021	Eskeleto barregarriak /	10
978-84-9106-571-5	2018	Doroteo eta Eliseo : historiaurreko abentura epik	10
978-84-9142-115-3	2017	Mamuek ez dute atea jotzen /	10
978-84-9843-249-7	2010	Txanogorritxo piktogramekin /	9
978-84-9107-992-7	2018	Dory ausarta da : beldurrari buruzko liburua /	9
978-84-9843-958-8	2022	Enigmak : jo erronka zeure buruari artearen 25 en	9
978-84-9109-112-7	2016	Ahatea, antzara, txerria eta otsoa	9
978-84-612-0899-9	2007	Basajaunen oporrak /	9

IZENBURUEN ZERRENDA MAILEGU KOPURUAREN ARABERA

ISBN edo ISSN	Argitalpen-data	Titulua	Maileguen kopurua
978-84-9843-246-6	2010	Hiru txerrikumeak piktogramekin /	9
978-84-934412-9-6	2007	Basajaun eta zikoina txikia /	9
978-84-9145-415-1	2020	Babarren historia /	9
978-84-9106-452-7	2017	Doroteo eta Eliseo : bilaketa zoro batean /	9
978-84-9106-467-1	2018	Koala ahaltua /	9
978-84-936005-0-1	2007	Basajaun trikuak salbatzen /	9
978-84-9843-037-0	2007	Loreren beldurrak /	9
978-84-612-0205-8	2007	Basajaun zer gertatu da urarekin? /	9
978-84-9109-768-6	2021	Hari ikusezina : gu guztiok lotzen gaituzten lotu	9
978-84-9106-269-1	2016	Ilartxo /	9
978-84-9027-873-4	2019	Altxorra /	8
978-84-8331-915-4	2012	Maripuzker /	8
978-84-17065-91-1	2020	Hona gu hemen : Lur planetan bizitzeko oharrak /	8
978-84-9142-060-6	2017	Zein koloretakoa da musu bat? /	8
978-84-9843-785-0	2018	Nire oinen azpian : lurzoruko bizitza /	8
978-84-9172-084-3	2019	Kornelio /	8
84-8331-740-0	2001	Tartalo /	8
84-9746-169-X	2004	Sorgin txorora /	8
978-84-8412-942-4	2016	Gauzak pentsatu /	8
978-84-9106-988-1	2021	Barnabek planeta sendatzen du /	8
978-84-9783-755-2	2009	Ane Pirata /	8
978-84-16791-80-4	2018	Mari Xor /	8
978-84-216-8625-6	2011	Bilatu eta aurkitu -: Idefix	8
978-84-9142-066-8	2017	Printzesek ere puzker egiten dute /	8
978-84-9783-469-8	2007	Agur Pakito! /	8
978-84-9142-103-0	2017	Belea /	8
84-8331-322-7	1998	Makilakixki /	8
978-84-9109-118-9	2016	Tulipa txikia	8

IZENBURUEN ZERRENDA MAILEGU KOPURUAREN ARABERA

ISEN edo ISSN	Argitalpen-data	Titulua	Maileguen kopurua
978-84-9109-114-1	2016	Txorimaloa	8
978-84-122388-0-8	2020	Amaren intxaurrak /	8
978-84-8263-000-7	2012	Pirata Ximon /	8
978-84-943348-0-1	2014	Adur eta Izar Euskal mitologian /	8
978-84-9027-074-5	2013	Timuti jirafa /	7
978-84-9106-472-5	2018	Ilartxoren bidaia handia /	7
978-84-9109-291-9	2019	Elmer eta haizea /	7
978-84-9145-480-9	2021	EZdarbakarra /	7
978-84-18133-90-9	2021	Daniela pirata eta Sofronisa sorgina /	7
978-84-696-6291-5	2021	A zer erratz fina, pirulina! /	7
84-96310-88-4	2006	Edur airez aire /	7
978-84-9109-105-9	2016	Hiru hartzak eta Begi Urdin	7
978-84-9783-560-2	2008	Ilargia lapurtu dute /	7
978-84-9027-975-5	2019	Ametsen basoa /	7
978-84-17766-73-3	2022	Deskonektatuta /	7
84-96310-40-X	2005	Edur bidaian /	7
978-84-943443-3-6	2014	Sirenatxoia /	7
978-84-9855-838-8	2021	Oliviak ez du eskolara joan nahi /	7
978-84-9172-224-3	2021	Auto-stopean /	7
84-8091-828-4	2002	Aurkitu animaliak lurrean /	7
84-8331-324-3	2001	Lau anaia umezurtzak = Four orphaned brothers /	7
978-84-9783-763-7	2010	Pirata ausartak /	7
978-84-17766-70-2	2021	Sumendi bat daukat /	7
978-84-17940-16-4	2019	Basajaun /	7
978-84-9843-395-1	2015	Egun eguzkitsua /	7
978-84-120914-4-1	2020	Istorioen zoca /	7
84-96310-53-1	2005	Edur oreinei laguntzen /	7

IZENBURUEN ZERRENDA MAILEGU KOPURUAREN ARABERA

ISBN edo ISSN	Argitalpen-data	Titulua	Maileguen kopurua
978-84-9843-059-2	2008	Kamileren altxorrak /	7
978-84-9106-968-3	2021	Jak txikiena /	7
978-84-8263-271-1	2012	Munduko ipuintxo bat gauero /	7
978-84-9843-248-0	2010	Ahatetxo itsusia /	7
978-84-9027-255-8	2014	Hartz marmartia /	7
978-84-9106-990-4	2021	Xarlik badaki aukeratzen /	7
978-84-15756-23-1	2013	Zapatagorri /	7
978-84-120914-9-6	2021	Hanielleren txalupa /	7
978-84-18410-36-9	2021	Putz egin eta ikusiko duzu /	6
978-84-15208-89-1	2016	Hutsunea /	6
2-913842-21-6	2002	Bihotz xixtada /	6
978-84-271-4223-7	2018	Daniela Pirata /	6
978-84-16791-37-8	2017	Txori horia /	6
978-84-17538-94-1	2020	Badauzkat nire zulo txoan __ /	6
978-84-8412-938-7	2016	Hondar zakuak /	6
84-9746-163-0	2004	Igela /	6
978-84-9746-764-3	2012	Argazkiak egiten /	6
978-84-9843-107-0	2008	Hegaztiak /	6
978-84-8412-937-0	2016	Koloretako izarrak /	6
978-84-612-0206-5	2007	Basajaun auzoko zaratatsuak /	6
978-84-9843-064-6	2007	Kamile hartz txikia galdu da! /	6
978-84-9027-075-2	2013	Lata baten gorabeherak /	6
84-9746-282-3	2005	Urrezko giltza /	6
978-84-16791-68-2	2018	Hiru begiko igela /	6
978-84-8263-548-4	2007	Ratatouille = (Ra-ta-tui) /	6
978-84-9106-388-9	2017	Aukeratu gurekin /	6
978-84-271-3789-9	2015	Besarkada estu-estua /	6
978-84-7681-786-5	2013	Arturo eta Klementina /	6

IZENBURUEN ZERRENDA MAILEGU KOPURUAREN ARABERA

ISBN edo ISSN	Argitalpen-data	Titulua	Maileguen kopurua
978-84-17940-25-6	2020	Zuhaitz bat /	6
84-96310-41-8	2005	Edur ihesi /	6
978-84-9855-839-5	2021	Olivia eta mamua /	6
978-84-9106-791-7	2019	Eskaileretan irakurtzen zuen arratoitxo /	6
978-84-18215-47-6	2021	Zorionak zuri! /	6
978-84-9106-965-2	2020	Adur, haizearen beldur /	6
978-84-9109-108-0	2016	Txoria eta kalea	6
978-84-9106-985-0	2021	Arkakuso txakur bila /	6
978-84-9843-115-5	2008	Kamile goazen bainatzera! /	6
978-84-9746-761-2	2012	Zulo misterioitsua /	6
84-8091-193-X	1995	Txanogorritxo /	6
978-84-9145-354-3	2020	Naroaren beldur-erauntsia /	6
84-9843-023-2	2006	Marigorringoa /	6
978-84-9172-086-7	2019	Orain ez, Beñat /	6
978-84-8412-941-7	2016	Ezetz esaten ikasi /	5
978-84-8263-284-1	2013	Antzinako Greziako ipuintxo bat gauero /	5
	2012	Ausarten kluba /	5
978-84-8394-179-9	2008	Egun bat kanpinean /	5
978-84-7681-787-2	2013	Arrosa eta leuna /	5
84-8464-506-1	2004	Frederick /	5
978-84-9106-963-8	2020	Untxiño laguntzaile aparta /	5
84-8263-345-7	2004	Jonasek arazo potolo bat du /	5
978-84-9172-209-0	2021	Ernesto elefantea /	5
978-84-9855-216-4	2012	Pupi eta lotsaren munstroa /	5
978-84-9106-556-2	2018	Katagorri kaskagorriak /	5
84-8331-668-4	2000	Eta handia egiten naizenean zer? /	5
978-84-944887-5-7	2015	Pinotxo /	5

2. ERANSKINA. A corpuseko liburu-zerrenda (liburu orokorrak)

Urdinez, jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen diren liburuak.

A CORPUSA: LIBURU OROKORREN ZERRENDA			
	IZENBURUA	ARGITALPEN URTEA	MAILEGUEN KOPURUA
1	Kuikui	2021	24
2	Maialen eta Xanti lagun artean	2019	13
3	Amonatxoa	2016	12
4	Ausartak	2019	12
5	Irrimola	2021	11
6	Basoan barna	2021	11
7	Jon zikinaren anaia	2016	10
8	Sirenen kantua	2011	10
9	Aitona-amonak, pirañak eta beste istorio batzuk	2020	10
10	Neba-arrebak	2018	10
11	Kamile itsasoan	2007	10
12	Gutun galduen misterioa	2007	10
13	Doroteo eta Eliseo: Historiaurreko abentura epikoan	2018	10
14	Doroteo eta Eliseo: bilaketa zoro batean	2017	9
15	Loreren beldurrak	2007	9
16	Hari ikusezina: gu guztiok lotzen gaituzten lotu	2021	9
17	Ilartxo	2016	9
18	Maripuzker	2012	8
19	Zein koloretakoa da musu bat?	2017	8
20	Sorgin txoroa	2004	8
21	Gauzak pentsatu	2016	8
22	Ane pirata	2009	8
23	Printzesek ere puzker egiten dute	2017	8
24	Agur Pakito	2007	8
25	Txorimaloa	2016	8
26	Amaren intxaurrak	2020	8
27	Pirata Ximon	2012	8
28	Ilartxoren bidaia handia	2018	7

29	Daniela pirata eta Sofronisa sorgina	2021	7
30	A zer erratz fina, pirulina!	2021	7
31	Hiru hartzak eta Begi urdin	2016	7
32	Ilargia lapurtu dute	2008	7
33	Deskonektatuta	2022	7
34	Sirenatxo	2014	7
35	Oliviak ez du eskolara joan nahi	2021	7
36	Auto stopean	2021	7
37	Pirata ausartak	2010	7
38	Sumendi bat daukat	2021	7
39	Egun eguzkitsua	2015	7
40	Kamileren altxorra	2008	7
41	Munduko ipuintxo bat gauero	2012	7
42	Xarlik badaki aukeratzeko	2021	7
43	Zapatagorri	2013	7
44	Hanielleren txalupa	2013	7
45	Putz egin eta ikusiko duzu	2021	6
46	Hutsunea	2016	6
47	Daniela Pirata	2018	6
48	Hondar zakuak	2016	6
49	Argazkiak egiten	2012	6
50	koloretako izarrak	2016	6
51	Lata baten gorabeherak	2013	6
52	Urrezko giltza	2005	6
53	Zuhaitz bat	2020	6
54	Olivia eta mamua	2021	6
55	Kamile goazen bainatzera!	2008	6
56	Zulo misteriotsua	2012	6
57	Naroaren beldur erauntsia	2020	6
58	Orain ez Beñat	2019	6
59	Ezetz esaten ikasi	2016	5
60	Ausarten kluba	2012	5

3.ERANSKINA. B corpuseko liburu-zerrenda (liburu espezifikoak)

B CORPUSA: LIBURU ESPEZIFIKOEN ZERRENDA		
	IZENBURUA	ARGITALPEN URTEA
1	Hamar hatz ttipi eta hamar behatz ttipi	2018
2	Gorila bat	2012
3	Masai txikia	1999
4	Dragoia	2011
5	Arraroa	2017
6	Aisha eta tximeleta zuria	2006
7	Tiderrekin tea hartzen	2007
8	Nire jaioterriko jendea	2005
9	Semaforoko ipuina	2004
10	Nasrudin	2007
11	Salimarentzat oparia	2008
12	Koxo koxoa!	2005
13	Munduko haurrak	2006
14	NiKolas	2012
15	Nire familiaren kolorea	2007
16	Bidaia luzea	2018
17	Nire arreba Aixa	2001
18	Kaiuko bat elurretan	2013
19	Arroza eta tinta	2006
20	Usoa, hegan etorritako neskatoa	2008
21	Ez naiz ilehoria	2004
22	Zangozikin	2009
23	Bakarrik eta buztangabe	2002
24	Omar dendaria	2003
25	Bidaia	2017

4. ERANSKINA. A corpuseko liburuen azterketa (liburu orokorrak)

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: KUIKUI Argitaletxea: Katxiporreta Argitalpen urtea: 2021 Idazlea: Miren Amuriza Ilustratzailea: Irrimarra		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Maialen eta Xanti lagun artean Argitaletxea: Xenpelar kulturdenda Argitalpen urtea: 2019 Idazlea: Eneko Arruabarrena Ilustratzailea: Eudald Carré			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Nahiz eta buruhaunditan beste etnia bateko pertsonaiak ikus daitezken eta paisaian ere kontakizun guztian zehar larruazal beltzeko pare bat agertu, ez da kulturartekotasuna lantzeko liburu bat.			

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Amonatxoa Argitaletxea: Erein Argitalpen urtea: 2016 (bigarren argitalpena) Idazlea: Ilustratzailea:		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Ausartak Argitaletxea: Maeva Argitalpen urtea: 2019 Idazlea: Clotilde Perrin Ilustratzailea: Clotilde Perrin		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Irimola Argitaletxea: Ikaselkar Argitalpen urtea: 2021 Idazlea: Maite Mutuberria Ilustratzailea: Maite Mutuberria		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Basoan barna Argitaletxea: Elkar Argitalpen urtea: 2021 Idazlea: Ainara Azpiazu Aduriz Ilustratzailea: Ainara Azpiazu Aduriz		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Jon zikinaren anaia Argitaletxea: Erein Argitalpen urtea: 2016 (bigarren argitalpena) Idazlea: Ilustratzailea:		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Sirenen kantua Argitaletxea: Elkar Katxiporreta Argitalpen urtea: 2011 Idazlea: Mitxel Murua Ilustratzailea: Julen Tokero		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

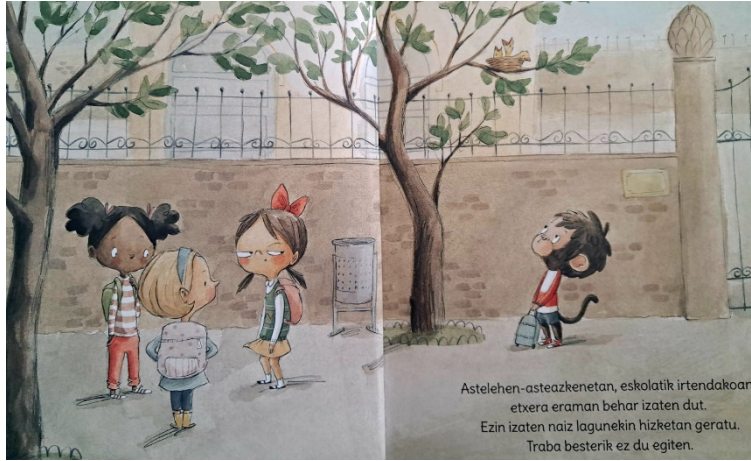
LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Aiton-amonak, pirañak eta beste istorio batzuk Argitaletxea: Algar editorial Argitalpen urtea: 2020 Idazlea: Rocio Bonilla Ilustratzailea: Rocio Bonilla			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Ez du azalaren koloreaz aipamenik egiten eta horrek adierazten du egileak normaltasunez bizi duela gaia. Kasu honetan gainera, irudiaren bidez ikus dezakegu amonaren eta bilobaren larruazalak kolore ezberdinekoak direla, baina testuan ez du horren inguruko aipamenik egiten.			

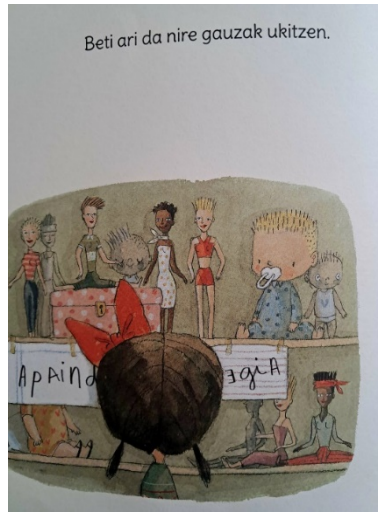

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Neba-arrebak! Argitaletxea: Algar editorial Argitalpen urtea: 2018 Idazlea: Rocio Bonilla Ilustratzailea: Rocio Bonilla			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Arrebaren kasuan, bi lagunetik bat larruazal marroi ilunekoa da. Etxeko panpinen artean ere batzuk larruazal ilunekoak dira.			

Astelehen-asteazkenetan, eskolatik irtendakoan,
etxera eraman behar izaten dut.
Ezin izaten naiz lagunekin hizketan geratu.
Traba besterik ez du egiten.

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Kamile itsasoan Argitaletxea: Ttartalo Argitalpen urtea: 2007 Idazlea: Aline de Pétigny Ilustratzailea: Nancy Delvaux		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Gutun galduen misterioa Argitaletxea: Banaka media Argitalpen urtea: 2007 Idazlea: Susana Pinto Ilustratzailea: Patxi Pelaez		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

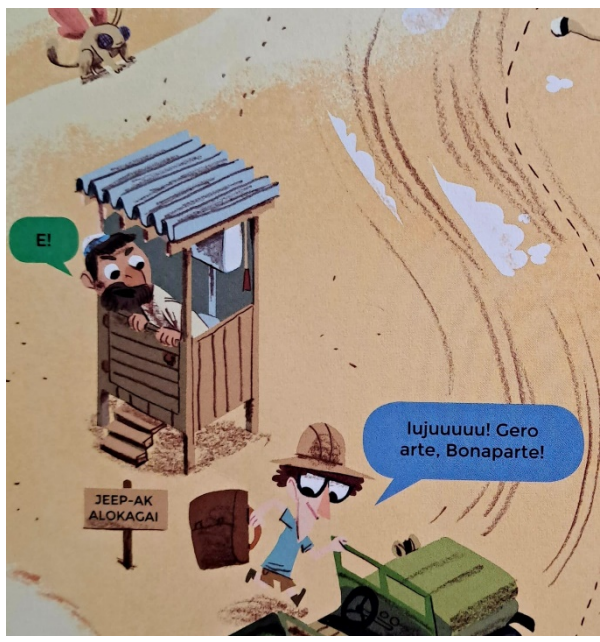
LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Doroteo eta Eliseo: Historiaurreko abentura epikoan Argitaletxea: Ibaizabal Argitalpen urtea: 2018 Idazlea: Lomp Ilustratzailea: Lomp			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Jolas liburua da. Bi pertsonaia nagusi daude, Doroteo eta Eliseo. Hasierako orrialdean, abenturazaleen azoka txikian larruazal eta jatorri ezberdinetako pertsonaiak agertzen dira. Ondoren, ez da gehiago pertsonaren agertzen, beraiek eta animaliak soilik.			

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Doroteo eta Eliseo: bilaketa zoro batean Argitaletxea: Ibaizabal Argitalpen urtea: 2017 Idazlea: Lomp Ilustratzailea: Lomp			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Jolas liburua da. Bi pertsonaia nagusi daude, beste guztiak animaliak dira. Orrialde batean, bi pertsonaiak basamortura iristen dira eta han jeep-ak alokatzen dituen gizona, larruazal marroi ilunekoa da.			

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Loreren beldurrak Argitaletxea: Ttartalo Argitalpen urtea: 2007 Idazlea: Josep Lluh Ilustratzailea: Rosep Capdevila		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Hari ikusezinak Argitaletxea: Tramuntana Argitalpen urtea: 2015 Idazlea: Montse Torrents Ilustratzailea: Matilde Portalés		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Ilartxo Argitaletxea: Ibaizabal Argitalpen urtea: 2016 Idazlea: Davide Cali Ilustratzailea: Sebastien Mourrain		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Maripuzker Argitaletxea: Elkar Argitalpen urtea: 2002 Idazlea: Mitxel Murua Ilustratzailea: Iñaki Martiarena "Mattin"		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Zein koloretakoa da musu bat? Argitaletxea: Algar editorial Argitalpen urtea: 2016 Idazlea: Rocio Bonilla Ilustratzailea: Rocio Bonilla		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK																			
Liburuaren izenburua: Sorgin Txorua Argitaletxea: Erein Argitalpen urtea: 2005 Idazlea: Josep Gregori Ilustratzailea: Avi (Pilar Jimenez Aviles)																			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)																			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ																
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...																			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ																
Nongoak dira pertsonaiak?	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="padding: 2px;">Hego Amerika</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Gainerako Amerika</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Magrebeko Herrialdeak</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Gainerako Afrika</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Ekialdeko Europa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Gainerako Europa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Asia eta Ozeania</td></tr> <tr style="background-color: #ffff00;"><td style="padding: 2px;">Ez da aipatzen</td></tr> </table>	Hego Amerika	Gainerako Amerika	Magrebeko Herrialdeak	Gainerako Afrika	Ekialdeko Europa	Gainerako Europa	Asia eta Ozeania	Ez da aipatzen	Larruazal mota (fototipoak)	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="padding: 2px;">I fototipoa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">II fototipoa</td></tr> <tr style="background-color: #ffff00;"><td style="padding: 2px;">III fototipoa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">IV fototipoa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">V fototipoa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">VI fototipoa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;"> </td></tr> <tr><td style="padding: 2px;"> </td></tr> </table>	I fototipoa	II fototipoa	III fototipoa	IV fototipoa	V fototipoa	VI fototipoa		
Hego Amerika																			
Gainerako Amerika																			
Magrebeko Herrialdeak																			
Gainerako Afrika																			
Ekialdeko Europa																			
Gainerako Europa																			
Asia eta Ozeania																			
Ez da aipatzen																			
I fototipoa																			
II fototipoa																			
III fototipoa																			
IV fototipoa																			
V fototipoa																			
VI fototipoa																			
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...																			
Identitate kulturala	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="padding: 2px;">Bertakoa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Jatorrizkoa</td></tr> <tr style="background-color: #ffff00;"><td style="padding: 2px;">Ez da aipatzen</td></tr> </table>	Bertakoa	Jatorrizkoa	Ez da aipatzen	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="padding: 2px;">Protagonista</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Bigarren mailakoa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Antagonista</td></tr> <tr style="background-color: #ffff00;"><td style="padding: 2px;">Paisaian</td></tr> </table>	Protagonista	Bigarren mailakoa	Antagonista	Paisaian									
Bertakoa																			
Jatorrizkoa																			
Ez da aipatzen																			
Protagonista																			
Bigarren mailakoa																			
Antagonista																			
Paisaian																			
GEHITZEKO...																			
Aipuak edo/eta argazkiak																			
Ipuinean ez dira larruazal kolore ezberdineko pertsonak agertzen. Soilik ekialdeko begiak dituzten bi panpin agertzen dira.																			

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Gauzak pentsatu Argitaletxea: Salvatella editorial Argitalpen urtea: 2016 Idazlea: Mireia Canals Ilustratzailea: Sandra Aguilar		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Ane Pirata Argitaletxea: Elkar eta Katxiporreta Argitalpen urtea: 2010 Idazlea: Mitxel Murua Ilustratzailea: Julen Tokero		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Printzesek ere puzker egiten dute Argitaletxea: Algar Argitalpen urtea: 2017 Idazlea: Ilan Brenman Ilustratzailea: Ionit Zilberman		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Agur Pakito Argitaletxea: Elkar eta Katxiporreta Argitalpen urtea: 2007 Idazlea: Mitxel Murua Ilustratzailea: Julen Tokero			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Protagonistak bere jatorrizko herrialdean (Nikaragua) bizi zuen errealitatea kontatzen du. Eta hori pobreziarekin lotzen du. Herrialde horretako errealitate bat erakusten du soilik. Horrez			

gain, herrialde horren izaera azpigaratua azpimarratzen du, berak hemen egindako medikuntza ikasketekin hango gaixoak sendatuko dituela adieraziz.

Pirritxek isiltzeko eskatu zion Porrotxi; Kintxok esaten zuena entzun nahi zuen, eta hala galdetu zuen:

—Nola dakizu Pakitok somatu egiten duela triste edo alai zauden?

—Ba, alai sentitzen banau, barre egiten didalako, kar-kar-kar!

—Eta triste baldin bazaude? —galdetu zuen Pirritxek.

Kintxok hasperen egin zuen irribarre triste batekin. Eta Pakitorekin gertatu zitzaion pasadizo bat kontatu zuen.

—Orain dela aste batzuk nire lagun handi bat hil zen gaixoturik, Robertito. Ni Nikaraguakoa naiz —esan zuen—. Nire herrian pobrezia handia dago, eta mediku gutxi. Jendea erraz hiltzen da han. Ez da hemen bezala. Hemen inork ez du gosarik pasatzen, eta, gaixotzen bazara, botika ematen dizu medikuak. Horregatik etorri ginenez ama eta biok hona, hemen denetik dagoelako. Amak hemen irabazten duen dirua gure herrira bidaltzen du, Nikaraguan dauden nire aitona-amonek eta anai-arrebek gosarik pasa ez dezaten. Eta ni...

Isilune bat egin zen. Kintxoren begiek malko utsien distira zuten.

—Nik asko ikasiko dut, eta mediku egingo naiz, eta Robertito bezala gaixotzen direnak, ez dira hilko, nik sendatu egingo ditudalako.

—Oso ondo, Kintxo, seguru oso mediku ona izango zarela —esan zion Porrotxek, eta bigarren aldiz atera zuen besoa itsasoratz, kometari eraginez. Bazirudien Pakito tentatu nahian zebilela.

—Uste dut hobe izango duzula urpeko betaurrekoak janztea —abisatu zion Kintxok.

—Bai zera! Zertarako behar ditut betaurreko baldar horiek kometarekin ibiltzeko? —esan zuen Porrotxek.

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Txorimaloa Argitaletxea: Erein Argitalpen urtea: 2016 Idazlea: Ilustratzailea:		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Amaren intxaurreak Argitaletxea: Katxiporreta Argitalpen urtea: 2020 Idazlea: Julio Soto Ezkurdia Ilustratzailea: Maite Mutuberria		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Pirata Ximon Argitaletxea: Aizkorri Argitalpen urtea: 2012 Idazlea: Josu Waliño Ilustratzailea: Eider Eibar		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Ilartxoren bidaia handia Argitaletxea: Ibaizabal Argitalpen urtea: 2018 Idazlea: Davide Cali Ilustratzailea: Sébastien Mourrain		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Daniela pirata eta Sofronisa sorgina Argitaletxea: NubeOcho Argitalpen urtea: 2021 Idazlea: Susana Isern Ilustratzailea: Gomez			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Naturaltasunez agertzen dira istorioan zehar larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak elkarbizitzan.			

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

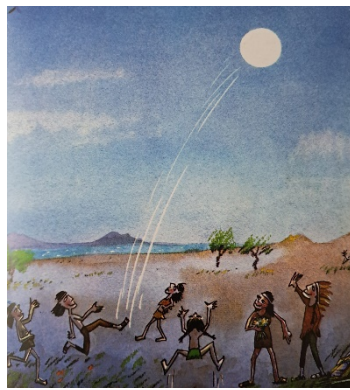
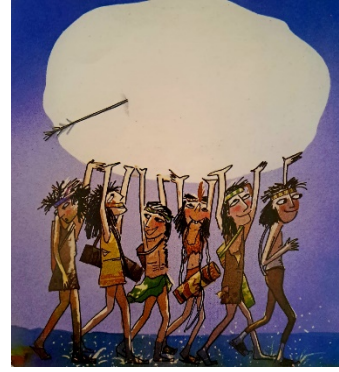
DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: A ze erratz fina, pirulina! Argitaletxea: Editorial Bruño Argitalpen urtea: 2021 Idazlea: Julia Donaldson Ilustratzailea: Alex Scheffler		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Hiru hartzak eta Begi urdin Argitaletxea: Erein Argitalpen urtea: 2016 Idazlea: Ilustratzailea:		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK																			
Liburuaren izenburua: Ilargia lapurtu dute Argitaletxea: Elkar Argitalpen urtea: 2008 Idazlea: Renada Mathieu Ilustratzailea: Montserrat Ginesta																			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)																			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ																
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...																			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ																
Nongoak dira pertsonaiak?	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="padding: 2px;">Hego Amerika</td></tr> <tr style="background-color: yellow;"><td style="padding: 2px;">Gainerako Amerika</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Magrebeko Herrialdeak</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Gainerako Afrika</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Ekialdeko Europa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Gainerako Europa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Asia eta Ozeania</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Ez da aipatzen</td></tr> </table>	Hego Amerika	Gainerako Amerika	Magrebeko Herrialdeak	Gainerako Afrika	Ekialdeko Europa	Gainerako Europa	Asia eta Ozeania	Ez da aipatzen	Larruazal mota (fototipoak)	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="padding: 2px;">I fototipoa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">II fototipoa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">III fototipoa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">IV fototipoa</td></tr> <tr style="background-color: yellow;"><td style="padding: 2px;">V fototipoa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">VI fototipoa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;"> </td></tr> <tr><td style="padding: 2px;"> </td></tr> </table>	I fototipoa	II fototipoa	III fototipoa	IV fototipoa	V fototipoa	VI fototipoa		
Hego Amerika																			
Gainerako Amerika																			
Magrebeko Herrialdeak																			
Gainerako Afrika																			
Ekialdeko Europa																			
Gainerako Europa																			
Asia eta Ozeania																			
Ez da aipatzen																			
I fototipoa																			
II fototipoa																			
III fototipoa																			
IV fototipoa																			
V fototipoa																			
VI fototipoa																			
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...																			
Identitate kulturala	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="padding: 2px;">Bertakoa</td></tr> <tr style="background-color: yellow;"><td style="padding: 2px;">Jatorrizkoa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Ez da aipatzen</td></tr> </table>	Bertakoa	Jatorrizkoa	Ez da aipatzen	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr style="background-color: yellow;"><td style="padding: 2px;">Protagonista</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Bigarren mailakoa</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Antagonista</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Paisaian</td></tr> </table>	Protagonista	Bigarren mailakoa	Antagonista	Paisaian									
Bertakoa																			
Jatorrizkoa																			
Ez da aipatzen																			
Protagonista																			
Bigarren mailakoa																			
Antagonista																			
Paisaian																			
GEHITZEKO...																			
Aipuak edo/eta argazkiak																			
Ipar Amerikako indigenak protagonista dituen fantasiaz beteriko kontakizuna da.																			

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Deskonektatuta Argitaletxea: Carambuco Argitalpen urtea: 2022 Idazlea: Míriam Tirado Ilustratzailea: Joan Turu		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Sirenatxo Argitaletxea: Cuatro tuercas Argitalpen urtea: 2014 Idazlea: Belén Gaudes eta Pablo Macías Ilustratzailea: Nacho de Marcos		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Oliviak ez du eskolara joan nahi Argitaletxea: Ikasmina Argitalpen urtea: 2021 Idazlea: Elvira Lindo Ilustratzailea: Emilio Urberuaga			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Istorioaren pasarte batean, kaleko horma batean itsatsitako Jazzeko kartel batean, larruazal beltzaraneko artista bat ikus daiteke.			

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Auto-spotean Argitaletxea: Pamiela Kalandraka Argitalpen urtea: 2021 Idazlea: Guilherme Karsten Ilustratzailea: Guilherme Karsten			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Testuan ez da ezer aipatzen baina ilustrazioen bidez normaltasun osoz sartzen eta ikusarazten du pertsonaien aniztasuna.			

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Pirata ausartak Argitaletxea: Elkar katxiporreta Argitalpen urtea: 2010 Idazlea: Mitxel Murua Ilustratzailea: Julen Tokero		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

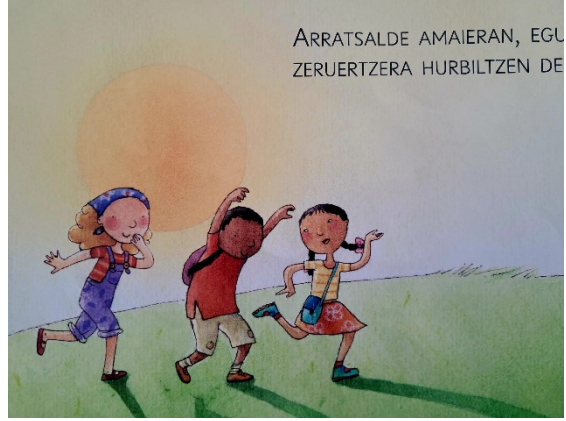
DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Sumendi bat daukat Argitaletxea: Carambuco Argitalpen urtea: 2021 Idazlea: Míriam Tirado Ilustratzailea: Joan Turu		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Egun Eguzkitsua Argitaletxea: Ttartalo Argitalpen urtea: 2013 Idazlea: Anna Milbourne Ilustratzailea: Elena Temporín			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Testuan ez da ezer aipatzen eta normaltasun osoz ematen da kulturartekotasuna.			

KILKER KIRINKARIEK KRI-KRI
EGINEZ PASATZEN DUTE EGUNA.

ARRATSALDE AMAIERAN, EGU
ZERUERTZERA HURBILTZEN DE

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Kamileren altxorrak! Argitaletxea: Ttartalo Argitalpen urtea: 2007 Idazlea: Aline de Pétigny Ilustratzailea: Nancy Delvaux			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Liburu bakarrean bildutako ipuin bilduma bat da eta ipuin horietako bizpahirutan larruazal kolore ezberdineko pertsonak agertzen dira, horietako bat bigarren mailako protagonista da gainera. Hala ere, ez dira bereziki kulturartekotasuna lantzeko ipuinak.			

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Munduko ipuintxo bat egunero Argitaletxea: Aizkorri argitaletxea Argitalpen urtea: 2012 Idazlea: Silvia Dubovoy Ilustratzailea: Rafael Salmerón, Marta Rivera Ferner, Sara Ruano, Fran Bravo			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Munduko kontinente eta kultura ezberdinetako jatorrizko ipuinak ezagutzeko liburu aproposa.			

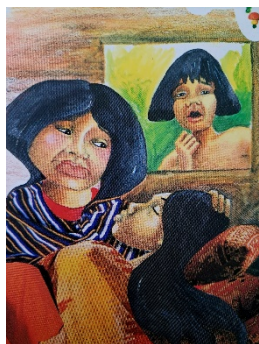
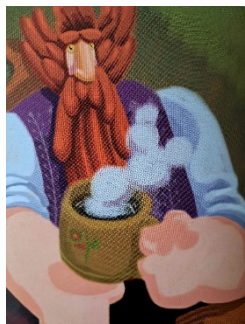
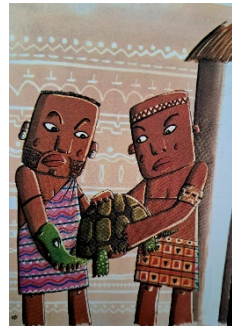
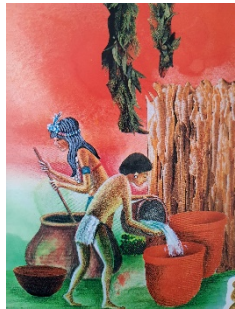

Afrika
 Miskerri eta kamereia
 Zergatik dagoen orna horien artan
 Txerri poligatza
 Defante harroa
 Torrika eta zabarra
 Zergatik ez dituzten lehorak fruituak utzen
 Caschi txarra eta erloak
 Antzinako gizona eta suga

Amerika
 Belak eguztiari lapurtu dio
 Amasonas boloten jatorria
 Kalkata eta itia
 Irizaren ibazketa
 Gaozen sorburua
 Armadilloaren gausa
 Kumbia eta Naguena
 Inuitargia eta sasia

Asia eta Ozeania
 Hele zilar-karakak
 Otrero arriskak
 Horensigaa eta pauzua
 Txininezko eta liliagia
 Nimmoo eta kirkokidua
 Hanika trukea
 Wakatipu aire-erria
 Tigaxen marrikak

Europa
 Iguzkia eta trikuak
 Apargia
 Zergatik den gascia itxasoa
 Vatzen hantakia
 Fihit prinzesa
 Xarrea eta kurrilloa
 Fihit herenakia
 Balvor eta borraza

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Xarlik badaki aukeratzen Argitaletxea: Ibaizabal Argitalpen urtea: 2021 Idazlea: Lou Peacock Ilustratzailea: Nicola Stater			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Larruazal ezberdineko pertsonaiak agertzen dira istorioan modu naturalean.			

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Zapatagorri Argitaletxea: Denonartean Argitalpen urtea: 2013 Idazlea: Pello Añorga Ilustratzailea: Jokin Mitxelena		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

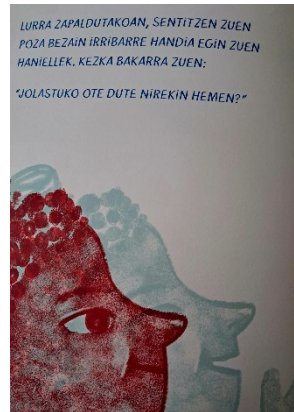
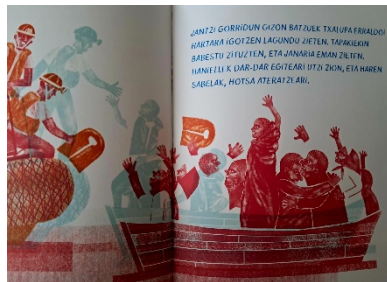
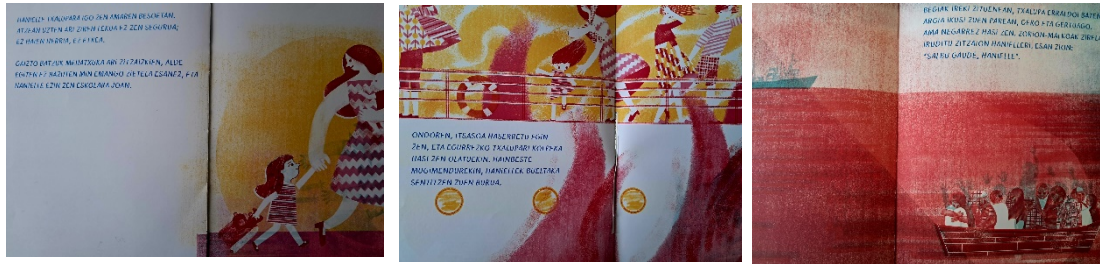
DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Hanielleren txalupa Argitaletxea: A fin de cuentos editorial Argitalpen urtea: 2021 Idazlea: Emilia Arias Dominguez Ilustratzailea: Cintia Martín			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Lehen irakurraldian testua eta lehen planoan ikusten den irudia hainbat xehetasunetan ez datoz guztiz bat, izan ere protagonistaren espresioak alaiak eta lasaiak dira, ez dute amaierararte migrazioaren dramarik iradokitzen. Baina azken hiru orrialdetan fokua aldatzen da, orduan has zaitezke benetan lotzen testua eta irudia. Hor ikusten da Hanielleren bidaia ez dela itsasontzi erraldoi batean egin, baizik eta egurrezko txalupa batean. Eta hasieran ikusten			

genuen azal txuriko Hanielle hori ez dugu ikusten. Orain Hanielle beltzarana da, Afrikatik egurrezko txalupa batean etorritako etorkina da.

Gutziz bestelakoa da liburuak eskaintzen duen lupa gorriarekin ilustrazioetan irakur daitekeena. Bertan hasieratik ikusten da Haniellek Afrikatik egurrezko txalupa batean amarekin egiten duen Europaranzko migrazio bidea.

Honek agerian uzten du bi munduren artean dagoen aldea, kasu honetan Europa eta Afrika izan daitezkeenak.

Liburu oso gomendagarria.

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Putz egin eta ikusiko duzu Argitaletxea: Ikaselkar Argitalpen urtea: 2021 Idazlea: Karmele Jaio Ilustratzailea: Mikel Casal		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Hutsunea Argitaletxea: Barbara Fiore argitaletxea Argitalpen urtea: 2016 Idazlea: Anna Llenas Ilustratzailea: Anna Llenas		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Daniela pirata Argitaletxea: Mezulari Argitalpen urtea: 2018 Idazlea: Susana Isern Ilustratzailea: Gómez			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Aurreko galderaren erantzuna baiezkoa bada...			
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Naturaltasunez agertzen dira istorioan zehar larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak elkarbizitzan.			

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Hondar zakuak Argitaletxea: Salvatella editorial Argitalpen urtea: 2016 Idazlea: Mireia Canals Ilustratzailea: Sandra Aguilar		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Argazkiak egiten Argitaletxea: Erein Argitalpen urtea: 2012 Idazlea: Enric Lluch Ilustratzailea: Fernando Falcone		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Koloretako izarrak Argitaletxea: Salvatella editorial Argitalpen urtea: 2016 Idazlea: Mireia Canals Ilustratzailea: Sandra Aguilar		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Lata baten gorabeherak Argitaletxea: Elkar Argitalpen urtea: 2013 Idazlea: Begoña Ibarrola Ilustratzailea: Teresa Novoa		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Urrezko giltza Argitaletxea: Erein Argitalpen urtea: 2005 Idazlea: Patxi Zubizarreta Ilustratzailea:		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Zuhaitz bat Argitaletxea: denonartean Argitalpen urtea: 2020 Idazlea: Rodrigo Mottioli Ilustratzailea: Rodrigo Mottioli		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Olivia eta mamua Argitaletxea: Ikasmina Argitalpen urtea: 2021 Idazlea: Elvira Lindo Ilustratzailea: Emilio Urberuaga		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Kamile goazen bainatzera! Argitaletxea: Ttartalo Argitalpen urtea: 2008 Idazlea: Aline de Pétigny Ilustratzailea: Nancy Delvaux		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Zulo misteriotsua Argitaletxea: Erein Argitalpen urtea: 2012 Idazlea: Enric Lluch Ilustratzailea: Miguel Ángel Díez		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Naroaren beldur erauntsia Argitaletxea: Picarona Argitalpen urtea: 2020 Idazlea: Kochka Ilustratzailea: Géraldine Cosneau		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Orain ez Beñat Argitaletxea: Pamiela Kalandraka Argitalpen urtea: 2019 Idazlea: David Mcke Ilustratzailea: David Mcke		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Ezetz esaten ikasi Argitaletxea: Salvatella editorial Argitalpen urtea: 2016 Idazlea: Mireia Canals Ilustratzailea: Sandra Aguilar		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

LIBURU OROKORREN AZTERKETA

DATU OROKORRAK		
Liburuaren izenburua: Ausarten kluba Argitaletxea: Elkar Argitalpen urtea: 2012 Idazlea: Begoña Ibarrola Ilustratzailea: Pablo Auladell		
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)		
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?	BAI	EZ

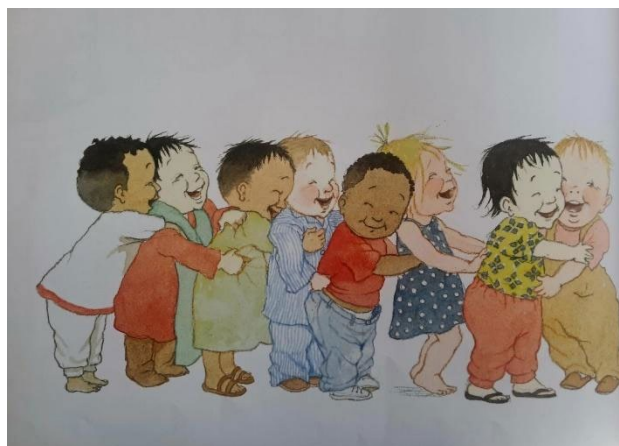
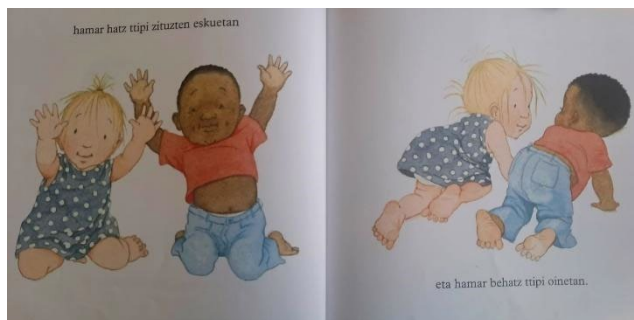
5. ERANSKINA. B corpuseko liburuaren azterketa (liburu espezifikoak)

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Hamar Hatz ttipi eta Hamar Behatz ttipi Argitaletxea: Pamiela Kalandraka Argitalpen urtea: 2018 Idazlea: Men Fox Ilustratzailea: Helen Oxenbury			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorratzeko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			

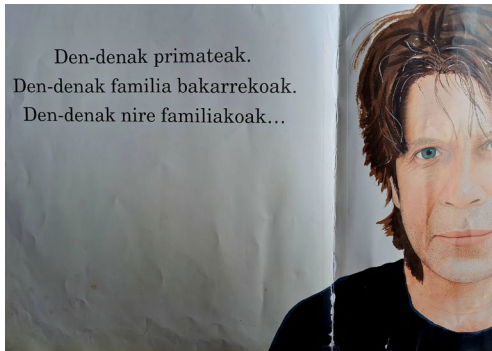
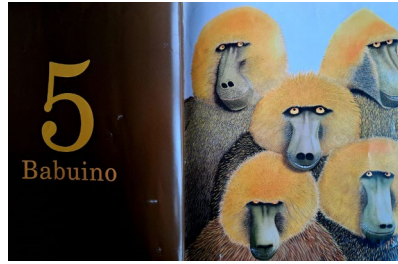
Irudien bidez haurren jatorri ezberdinak nabarmentzen diren arren, testuan anbiguotasuna mantentzen da, irakurlearen interpretazioei mugarik jarri gabe. Izan ere, gaia kulturartekotasuna da eta ezberdintasunak agerian utzi arren oinarrian guztiok komunean ditugun ezaugarriak nabarmendu nahi dira.

Errepikapenaren bidez egileek garbi utzi nahi dute ezberdintasunak ezberdintasun, oinarri oinarrian guztiok berdinak garela, guztiok ditugu hama hatz eta behatz, eta guztiok batzen gaitu jolasak.

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

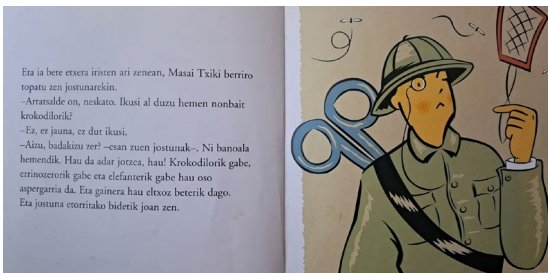
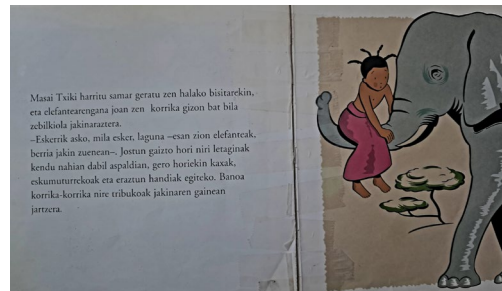
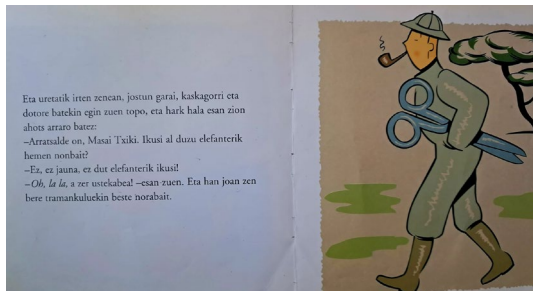
DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Gorila bat Argitaletxea: Pamiela Kalandraka Argitalpen urtea: 2012 Idazlea: Anthony Browne Ilustratzailea: Anthony Browne			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorrazteko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			
Aipuak edo/eta argazkiak			
Primate espezie ezberdinak aurkezten dizkigu eta amaieran espezie horien barruan gurea, homosapiensa, hain anitza izan arren familia bakarra osatzen duena. Espezie beraren barruan dagoen aniztasunari batasun irudia eman nahi zaio eta batzen gaituen horretara jotzen du.			

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Masai Txikia Argitaletxea: Ttartalo Argitalpen urtea: 1999 Idazlea: Patricia Geis Ilustratzailea: Patricia Geis			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorratzeko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Jaldentitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			
Aipuak edo/eta argazkiak			
Masaien kultura erakusten digu, arropan, animaliekiko tratuan,... eta kultura horretakoa ez den pertsona bakarra bertako bioaniztasunaz aprobeixatu nahi duen pertsona bezala			

aurkezten zaigu. Bukeraan Masai kulturari buruzko informazioa eman eta mapan kokatzen du.

informazio gehiago

Tanzania

Masai: "Maa" hitzetik dator masai hitza. Maa, masatek hitz egiten duten hizkuntza da. Kenia eta Tanzaniako masaiak behizainak dira. Gauza asko esaten dira beren jatorriari buruz: batzuek Isaraelgo tribu galdu baten ondorengoak direla esaten dute, beste batzuek niloteen eta hamiten nahasketaren ondorioz sortu zirela esaten dute. Niloteak Nilo inguruko tribu bat dira eta hamitak jatorriz Afrika iparraldekoak dira.

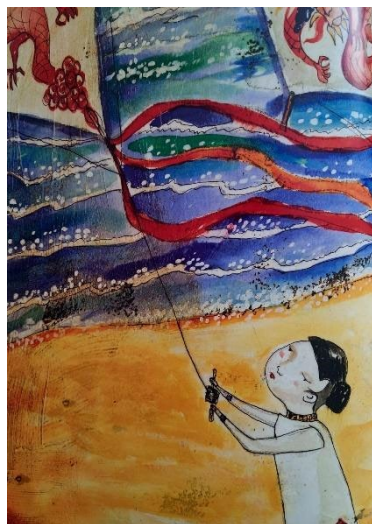
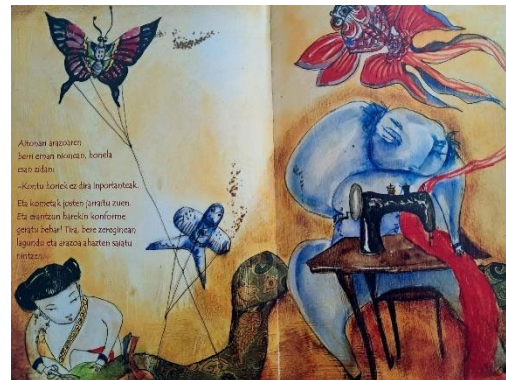
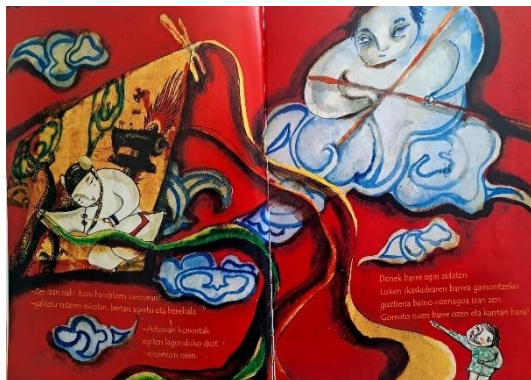
Masaiek Engai jainkoa gurtzen dute, zeru eta lurren jauna eta behiak ematen dizkiena. Masaiek oso harreman estua dute naturarekin eta batez ere behiekin: beren odola eta esnea edaten dute, beren haragia jaten dute, beren adarrak etabiltzen dituzte ontziak, arropak, oinetakoak eta oheak egiteko, eta beren apatxeekin eta larruarekin bixiak egiten dituzte.

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Dragoia Argitaletxea: Erein Argitalpen urtea: 2011 Idazlea: Arrate Egaña Ilustratzailea: Mari Mar Agirre			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorrazteko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...		Paisaian	
Aipuak edo/eta argazkiak			
Interesgarria da protagonistak bere kulturako ezaugarriak nola erabiltzen dituen adiskidearen harridura bilatzeko. Kanpotarra izateak hasieran baztertzeko arrazoia ematen du baina			

istorioan zehar buelta ematen dio egoerari. Hain zuzen, kultura berezitasunek gerturaten dituzte amaieran.

Beraz liburu hau oso egokia da kulturartekotasuna lantzeko.

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Arraroa Argitaletxea: Pamiela Argitalpen urtea: 2017 Idazlea: Ainara Azpiazu Ilustratzailea: Paula Estévez			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorratzeko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Pertsonaien arteko ezberdintasunak arrarotzat joz hasten da kontakizuna, baina istorioaren bilakaerak ezberdintasunak normaltzat jotzera eraman nahi gaitu. Aniztasunaren gaia da ardatza.			

Horrez gain, kulturartekotasuna egoki txertatzen du hainbat pertsonaien bidez. Besteak beste Jena izeneko neskato beltzaranaren amak hijaba jazten du eta euskarako eskola lanetan laguntzen die auzoko hurrei bere etxean. Paisaian bi kulturetako elementuak ikus daitezke, Afrikako maskara eta euskarazko liburuak.

Bestalde, protagonistaren etxean kultura ezberdinetako elementuak ikus daitezke, hala nola, Txinako dragoia, Errusiako matriuskak,...

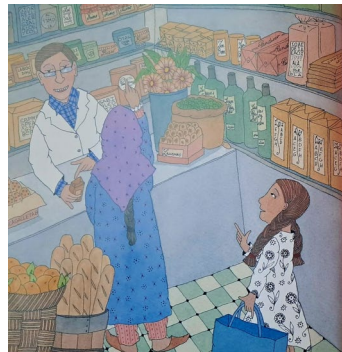
Aniztasuna eta kulturartekotasuna lantzeko liburu aproposa da.

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Aisha eta tximeleta zuria Argitaletxea: Gero / mensajero Argitalpen urtea: 2006 Idazlea: Belén Lucas Ilustratzailea: Belén Lucas			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorrazteko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Ipuin honek lehenengo iruditik erakusten du auzoko kulturantzatasuna eta ipuinean aurrerago kulturen arteko elkarbizitza ikusten da, dendan eta baita eskolan ere. Aniztasuna balio positiboetara lotuta agertzen da beti.			

Ipuineko protagonistak, kezkatua dirudien neskato bat eta hari laguntzera etorri den tximeleta zuri bat dira. Tximeleta zuriak haurtzaroa, inozentzia.... irudikatu eta zerbait positiboa gertatuko dela iragartzen du eta hala gertatzen da gero.

Hirugarren solairuan, eguzki izpi bat aurpegian esnatzen da neskatoak; amonak arreta handiz orrazten dizko bi txinkordak, eta kantoiko dendara doaz erosketak egiten: semola, oilasko handi bat, azafraia, mahaspasak eta tipula pareta. Dendariak irribarre egiten du, zerbatzaten duen bitartean, eskatzen dizkieten osagaien arabera errezeta asko ezagutzen baititu. Hauxe da auzo honek duen onena — pentsatzen du bere baitan — hainbeste herrialde desberdinetako jendea dagoenez, denetarik ikasteko aukera daukagu... Bitartean, amonak arkatzez ezabatzen ditu jada eskatu dituenak, eta neskatoak apalei begiratzen die, arreta handiz. Kaxa, poltsa, pakete eta potoz beteta daude; haien etiketak irakurtzen saiatzen da, astiro, zailtasunez.

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Tiderrekin tea hartzen Argitaletxea: Elkar Katxiporreta Argitalpen urtea: 2007 Idazlea: Mitxel Murua Ilustratzailea: Julen Elkoro			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorratzeko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Ipuin honetan Tider eta bere familiaren bidez Saharako kultura eta Saharatik Euskal Herrira etorri den etorkin baten istorioa ezagutu ditzakegu. Eta kultura berri batean integratzearen			

zailtasunak azaleratzen dira. Aitaren migrazio prozesuari buruzko zertzelada batzuk ere aipatzen dira.

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Nire Jaioterriko Jendea Argitaletxea: Erein Argitalpen urtea: 2005 Idazlea: Bernardo Atxaga Ilustratzailea: Mikel Valverde			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorrazteko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Liburu honetan kulturartekotasuna ez da zuzenean jatorri ezberdineko pertsonen artean ematen. Turbante batek haur batzuegan eragiten duen jakinminetik lantzen da gaia. Bertako			

batek turbantea eramatearen arrazoia deskubritzeak sartzen gaitu kulturartekotasun eta elkartasun istorio batean.

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Semaforoko ipuina Argitaletxea: Aizkorri Argitalpen urtea: 2004 Idazlea: Manu Lopéz Gaseni Ilustratzailea: Jokin Mitxelena			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorrazteko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Haurraren aurre juzgurik gabeko begiradatik lantzen da kulturartekotasuna. Semaforoko kale saltzaile Magrebtarra eta autoan doan haur baten arteko hartu-eman laburrean gauzatzen da. Haurraren amak hartu-eman hori errefusatzen duen arren, saltzaileak paperezko mukizapi			

batean idatzitako ipuina oparitzen dio haur ipuinzaleari. Ipuin horretan fantasia handiz, semaforoaren metafora erabiliz, kontatzen du nondik datorren eta sentitzen duen herrimina. Etorkina probeziarekin lotzen dela esan daiteke, semaforoan musuzapiak saltzen dabilelako.

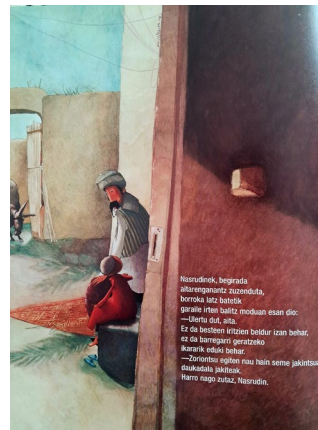
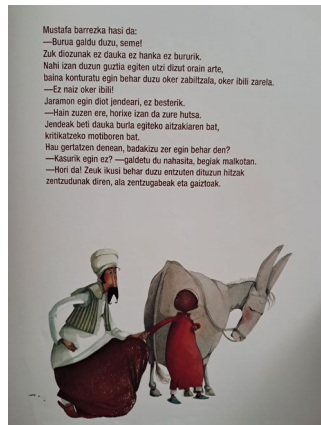
Eskuartean dudan papera begiratu, eta tolesdura zabaldu dut. Ipuina oso laburra da. Honela dio:

«Hegoaldekoa naiz: marrubiak, olibak eta laranjak hazten diren lurraldekoa. Horregatik bizi naiz semaforoz semaforo, hiru kolore horien atzetik, hiru zapora horien minez».

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Nasrudin Argitaletxea: Ibaibazal Argitalpen urtea: 2007 Idazlea: Odile Weulersse Ilustratzailea: Rébecca Dautremer			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorrazteko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Sufi tradizio herrikoiko pertsonaia mitikoa da Nasrudin. XIII-XV. mende bitarteko pertsonaia hau eta bere istorioak Anatoliako penintsulan kokatzen dira. Eta nahiz eta islamismoaren jokabide desegokiei kritika egiteko erabiliak izan diren, jorrazten diren gaiak gertukoak egiten			

zaizkio edozein irakurleri. Europarra ez den beste kultura bateko ipuinak izan arren edonor identifikatzen da pertsonaiarekin, bizipen unibertsalak direlako. Hain zuzen hor dago ipuin herrikoien indarra, funtsean gizakion oinarritzko bizipenez eta sentimenduez ari direla eta edonorentzat direla.

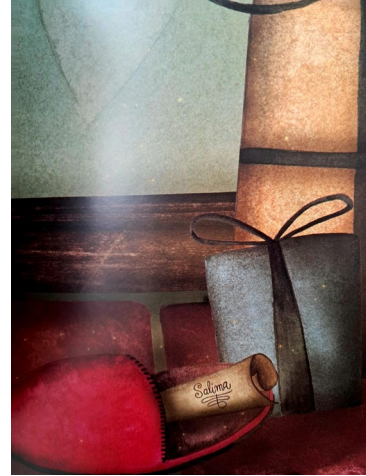
LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Samilarentzat oparia Argitaletxea: Ibaizabal Argitalpen urtea: 2008 Idazlea: Iñaki Zubeldia Ilustratzailea: Estibalitz Jalón			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorratzeko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			
Aipuak edo/eta argazkiak			
Kulturartekotasunaren irudi atsegin bat eskeintzen du. Bizi diren lekuko ohiturak bereganatzeko ahalegin bat, umea besteen pare sentitzeko.			

Denak, baserriak ez janzeko,
urduki eta pozik zebiltzan
diru asko biltzeko asmoz.
Olentzeroren irudia
beraiekin zeramaten
gurditxo batean.

—Gainera, ama, gaur keinu egin dit abestera
irten garenean —azaldu zion neskatok.
—Orduan, ziur ekarriko dizu zerbait polita.

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Koxo Koxoa! Argitaletxea: Erein Argitalpen urtea: 2005 Idazlea: Juan Kruz Igerabide Ilustratzailea: Pep eta Marc Brocal			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorrazteko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Naturaltasunez hitz egiten da kultura eta larruazal koloreen nahasketaz, baita bizitzeko modu ezberdinez eta gurasoek egindako migrazio bidez ere. Eta hurrei desberdintasun horiek,			

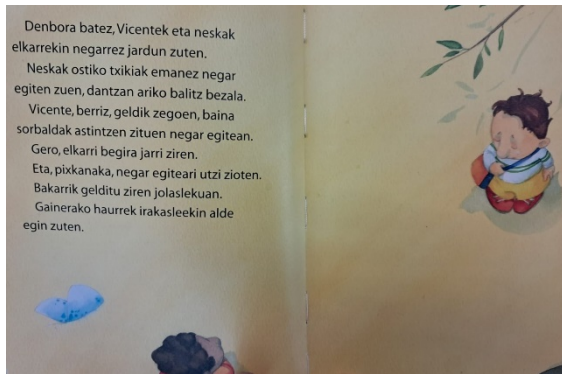
beste edozein desberdintasunek bezala, jakinmina sortzen die eta idazleak umorez eta modu sinplean azaleratzen ditu haur protagonistaren ahotik.

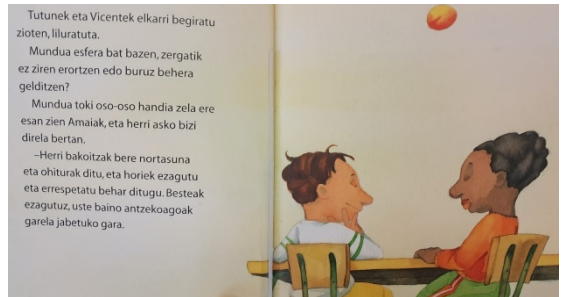
LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Munduko haurrak Argitaletxea: Erein Argitalpen urtea: 2006 Idazlea: Vicente Muñoz Puelles Ilustratzailea: Maria Espluga			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorratzeko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Kulturartekotasuna gaiari zuzenean heltzen dio eta horrek neurri batean topikoetan gehiegi erortzeko arriskuan jartzen du kontakizuna. Hala ere, ongi islatzen du gaur egungo eskola publikoetako errealitate kultur anitza.			

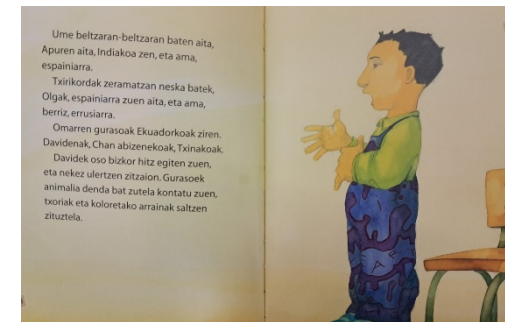
Denbora batez, Vicentek eta neskak elkarrekin negarrez jardun zuten. Neskak ostiko txikiak emanez negar egiten zuen, dantzan ariko balitz bezala. Vicente, berri, geldik zegoen, baina sorbaldak astintzen zituen negar egitean. Gero, elkarri begira jarri ziren. Eta, pixkanaka, negar egiteari utzi zioten. Bakarrik gelditu ziren jolaslekuan. Gainerako haurrek irakasleekin alde egin zuten.

Tutunek eta Vicentek elkarri begiratu zioten, liluratu. Mundua esfera bat bazen, zergatik ez ziren erortzen edo buruz behera gelditzen? Mundua toki oso-oso handia zela ere esan zien Amaiak, eta herri asko bizi direla bertan. Herri bakoitzak bere nortasuna eta ohiturak ditu, eta horiek ezagutu eta errespetatu behar ditugu. Besteak ezagutzuz, uste baino antzekoagoak garela jabetuko gara.

Amaiak hizketan jarraitu zuen: -Gela honetan, adibidez, badira beste herrialde batzuetatik etorritako haurrek. Zuei buruzko zerbaitek kontatu nahi diguzue? Norbaitek non jaioa den edo gurasoak nongoak dituen kontatu nahi digu? Denek aitxatu zuten eskua. Amaia zerrenda bat irakurtzen hasi zen. -Tutune Osabul -esan zuen -Ni hemen jaioa naiz, eta gurasoak Ghanakoak dira -azaldu zuen Tutunek.

Urne beltzaran-beltzaran baten aita, Apuren aita, Indiakoa zen, eta ama, espainiarra. Txirikordak zeramatzen neska batek, Olgak, espainiarra zuen aita, eta ama, berri, erusiarrar. Omarren gurasoak Ekuadorkoak ziren. Davidenak, Chan abizenekoak, Txinakoa. Davidek oso bizkor hitz egiten zuen, eta nekez ulertzen zitzaion. Gurasoek animalia denda bat zutela kontatu zuen, txoriak eta koloretako arrainak saltzen zituztela.

Egun batean, Amaiak haurrek gelan bildu, eta galdetu zien: -Ikusi nahi duzue nolako jaia prestatu dugun? Ekitaldi aretora jaitsi ziren, eta kartel handi bat ikusi zuten: MUNDUKO KULTURAK.

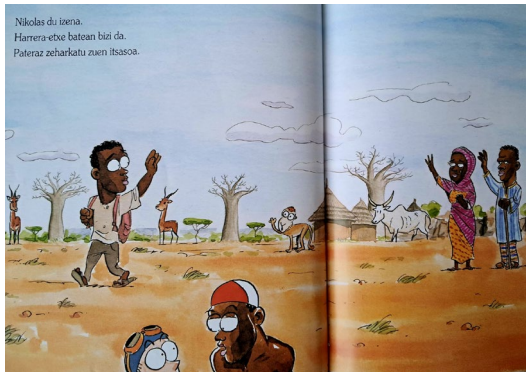
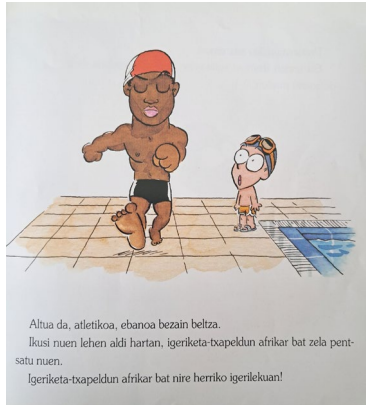
Ateak ireki eta mahai batzuk aurkitu zituzten, bakoitza herrialde jakin bateko banderaz apaindua eta herrialde jakin horretako objektu tipikoez betea.

Baina, zoragarriena ez zen hori: amak, aitak eta irakasle batzuk ere bazeuden areto hartan. Apuren aitak turbana zeraman buruan, eta Daviden amak zeta horiko tunika bat soinean. Tutuneren aita kolore biziko jantzi batez jantzita zegoen, pijama moduko batez, eta Vicenteren amak zapia zeraman buruan, eta eskalapoiak, oinetan. Irakasleek ere beste toki eta herri batzuetako jantziak zeramatzen. Eta guztien artean, toki bakoitzeko gozo eta pastel tipikoak prestatu zituzten. AMAIERA

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Nikolas Argitaletxea: Giltza Argitalpen urtea: 2012 Idazlea: Vicente Txabi Arnal Gil Ilustratzailea: Patxi Gallego			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorrazteko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Idealizazio batetik abiatuta errealtate gordinago batera garamatza istorioak. Afrikako etorkin batek urarekin duen harremana baliatuz eta ur sakonerari dion beldurra azaleratuz migrazioaren gaia jorratzen da. Enpatiatik sortutako harreman solidario baten abiapuntua da.			

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Nire familiaren kolorea Argitaletxea: A fortiori editorial Argitalpen urtea: 2007 Idazlea: Bernardo Erlich Ilustratzailea: Bernardo Erlich			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorratzeko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Ez ditu betiko larruazal koloreak erabiltzen. Protagonistek kolore ezberdintasuna natural bizi dute, baina badirudi inguruak hasiera batean ezetz. Baina maitasuna gailentzen da eta horrek batzen ditu denak.			

«Alabatxol -esaten zion amama Doritak- Etxea zikin-zikin egingo dizu gizon horrek! Platerak ere tindatuko dizkizu!»

Eta antzeko zerbait gertatzen zen aitaren senidekoen artean ere. Hala esan zigun osaba Prudenek, aitaren anaiaik.

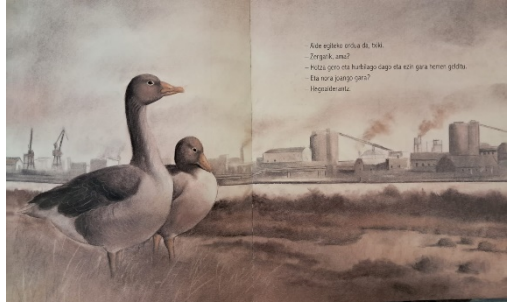
Eta munduratu ginenean hain jarri ziren denak pozik, familia biak bildu egin zirela ospatzeko.

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

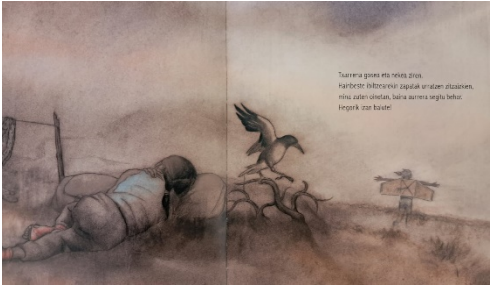
DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Bidaia luzea Argitaletxea: Pamiela Kalandraka Argitalpen urtea: 2018 Idazlea: Daniel H. Chambers Ilustratzailea: Federico Delicado			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorratzeko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...		Paisaian	
Aipuak edo/eta argazkiak			
Migrazioaren errealitate gordina erakusten du, gizakiena hegaztienarekin konparatuz. Batzuk gerratik eta besteak negutik hiesi. Eta biak hala biak etorkizun hobeago baten bila. Hala ere, hegaztientzat amaiera ona du liburuak eta aldiz gizakien kasuan agerian uzten du gizatasun falta, bidearen amaieran elkartasun keinurik ez dutelako topatu. Gizakientzat amets gaiztoa ez da beraiek uste zuten leku horretan amaitzen.			

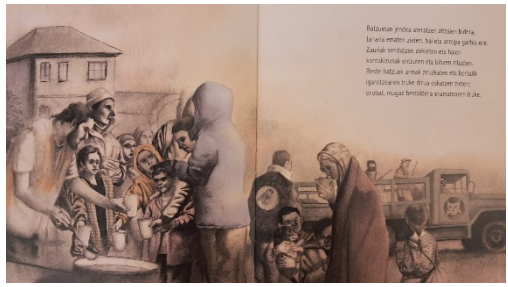
- Pasa zailen, aben egin behar dirugu etan
- Nori ari?
- Ez daki, baina benerak urrutiko narritan,
- Zergatik?
- Jatorri gero p. nu deitiko

- Kide egiten ez du du, hiki
- Zergatik, ama?
- Pasa gero eta hurbilago dago eta ezin gara heren galditu
- Eta nor joango gara?
- Inoiz ere ez.

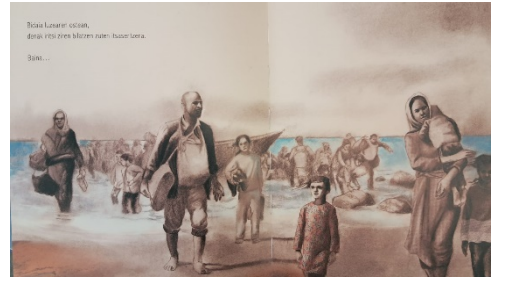
Tuenera geroz eta hiki ditzok,
harboretan biltzen diren ugazak ez duten atxakarren,
niru, azken-oharatu, baina aurrera segitu behar,
Inoiz ez murrizten

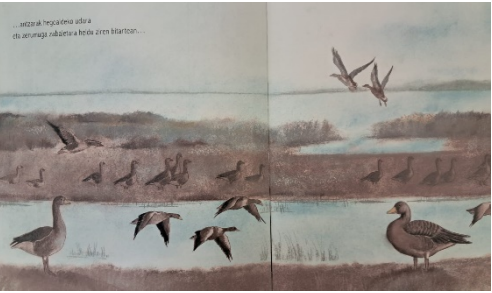
Ratutako jendea aurrera ateratzen denera,
bera eta etan, jendea, baina ezin gertatu eta
Zatiki berridazten aurrera eta berridazten
sartakizunak ez duten eta biltzen dituden,
Baina biltzen aurrera irakazten eta biltzen
igortzen diren eta aurrera ateratzen denera,
mugar berridazten aurrera ateratzen denera

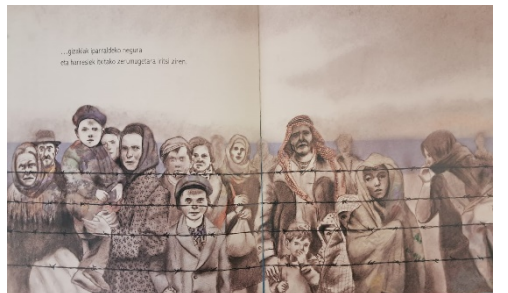
- Aurrera segitu behar!

Bizkaia ezarri ezan,
denak beren zere biltzen aurrera - bazeu zera.
Baina...

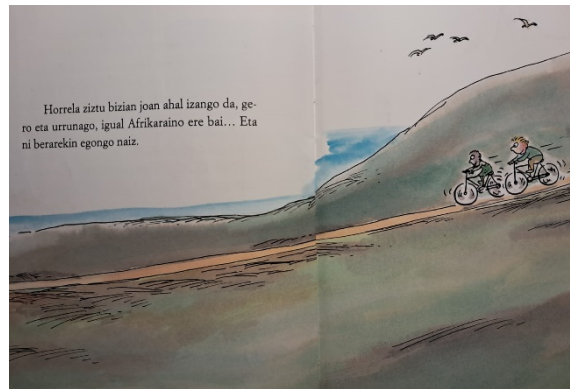
...antzerak herrialdeko jendea
eta aurrera ateratzen aurrera berridazten...

...gizakiak aurrera ateratzen,
eta berridazten berridazten aurrera ateratzen...

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Nire arreba Aixa Argitaletxea: Elkarlanean Argitalpen urtea: 2001 Idazlea: Meri Torras Ilustratzailea: Mikel Valverde			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorratzeko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Protagonista haur bat da eta lehen pertsonan kontatzen du bere arrebaren berri. Arrebak zailtasunak gainditzeko duen kemenarekiko miresmen bat ikusten da eta horrekin batera baina zeharka doaz, arrebaren jatorriaz, hanka bakarra izatearen arrazoiaz eta larruazalaren koloreaz ematen duen informazioa. Labur bada ere arrebaren migrazio bidea ere aipatzen du.			

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Kaiuko bat elurretan Argitaletxea: Elkar Argitalpen urtea: 2013 Idazlea: Lourdes Unzueta Ilustratzailea: Eider Eibar			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorratzeko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Badirudi duela gutxi migratutako familia bat dela, hasieratik agertzen delako elurra zer den ez dakitela. Lurralde eta kultura bakoitzak bere ezaugarri propioak dituela agerian geratzen da hemen. Desberdintasun horietara egokitzeko ahalegin bat ikusten da baina beraien identitateak alde batera utzi gabe, bi kulturak uztartzuz eta bertakoari ekarpen berri bat eginez.			

Izan ere, elurretako lera bat sortzeko, bere jatorrizko kulturen kaiukoak egiteko erabiltzen den teknika, abilezia eta koloreak baliatzen dituzte.

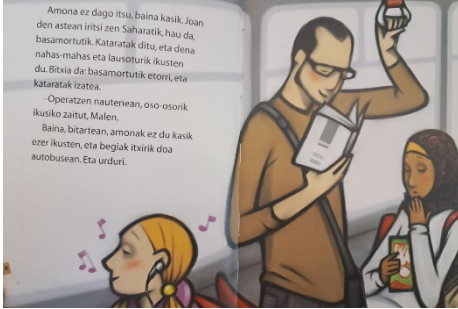
LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Arroza eta tinta Argitaletxea: Erein Argitalpen urtea: 2006 Idazlea: Patxi Zubizarreta Ilustratzailea: Alfonso Abad			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorrazteko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Balioei buruzko bilduma baterako den arren eta helburua hirian nola ibili erakustea den arren, egileak protagonistak aukeratzean egindako autuari esker, kulturartekotasuna lantzen duen liburu da. Bi kulturen arteko eta bi belaunaldiren arteko amildegia iradokitzen du baina hori nola gainditu ere islatzen du pertsonaien arteko maitasun eta elkarlaguntzan oinarrituta.			

Amona ez dago itsu, baina kasik. Joan den astean iritsi zen Sahararik, hau da, basamortutik. Katararik ditu, eta dena nahas-mahas eta lausotutik ikusten du. Bitxia da, basamortutik etorri, eta katararik izatea.

Operatzen nauelenean, oso-osorik ikusko zaitut, Malen.

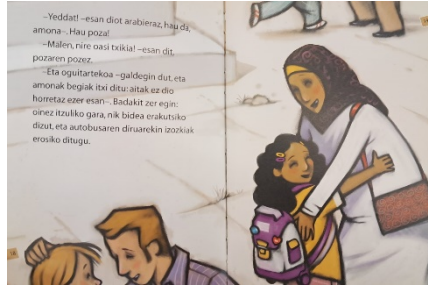
Baina, bitartean, amonak ez du kasik ezer ikusten, eta begiak itxirik doa autobusean. Eta urduri.

–Yeddat! –esan diot arabieraz, hau da, amona. –Hau pozal!

–Malen, nire nasi brikial! –esan di, pozaren pozoz.

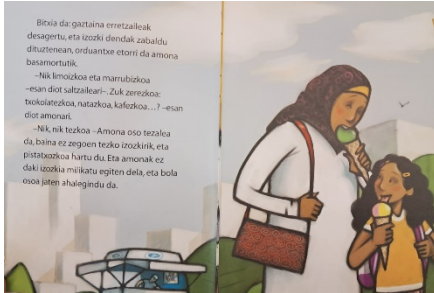
–Eta ogitartekoa –galdegin dut, eta amonak begiak itxi ditu aitzak ez dio horretaz ezer esan. –Badakit zer egin: oinez itzulko gara, nik bidea erakutsiko dizut, eta autobusean diruarekin izozkiak erosiko ditugu.

Bitxia da: gaztina erretzalleak dicitur, eta izozki friendak zabaldu dituztenean, ondantze etoni da amona basamortutik.

–Nik lmoizkoa eta marribizkoa –esan diot saltzaileari. –Zuk zerekoak: txokolatxakoa, nataxkoa, kafetxoa...? –esan diot amonari.

–Ni, nik txetxoa. –Amona oso txetxoa da, baina ez zegoen txetxo izozkiarik, eta pistaxoakoa hartu du. Eta amonak ez daki izozkia miikatu egiten dela, eta bola osoa jaten ahaligindu da.

–Salam Alekum –esan di atak, arabieraz, etxeko atoa zabaltean. Hsu da, kaiko. –Umm, izan al duzu arazorik Malen aurkitzerik?

–Alekum Salam –erantzun dio amonak. –Eta batere, ezta Malen?

–Ongi da. –Jarraitu du aitak. –Ama etorri aurretik, afaria prestatuko dut: arroz beltza, eta, postreerako, izozkia. Zer iruditzen zaizu?

Eta amona Fatimetu eta biok inuz karkailaka hosi gara.

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

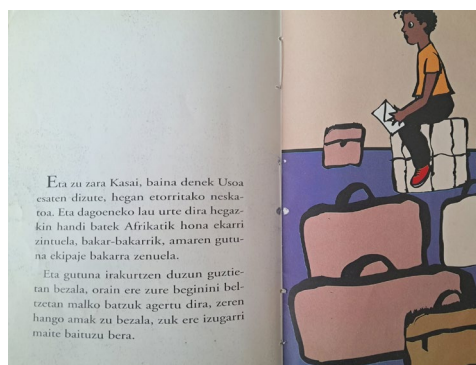
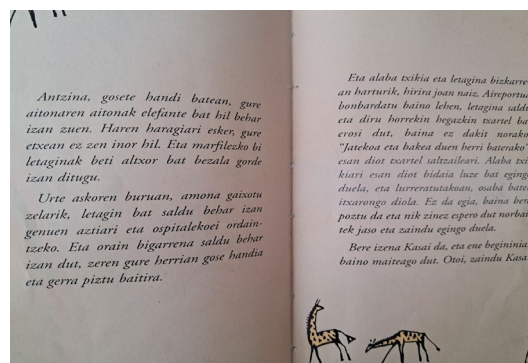
DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Usoa, hegan etorritako neskatoa Argitaletxea: Erein Argitalpen urtea: 2008 Idazlea: Patxi Zubizarreta Ilustratzailea: Asun Balzola			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorrazteko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Kukuaren metafora erabiliz Afrikatik Euskal Herrira etorri den haur baten sentimenduak eta kezkek azalartzen dira. Eta horrekin adopzioaren gaia, gerraren gordintasuna... aipatzen dira. Idazleak bigarren pertsona erabiliz, neskatoaren azalean jartzen gaitu, bere sentimenduekin			

gutziz enpatizatuz, protagonistari zuzentzearekin batera guri ere zuzentzen zaigulako. Protagonista adopzioan hartutako umea izan harren bi kulturen arteko elkarbizitza sano batean bizi da, bere jatorriari uko egin gabe.

Labur bada ere, burututako migrazio bidea aipatzen du.

Kulturartekotasuna lantzeko liburu egokia da.

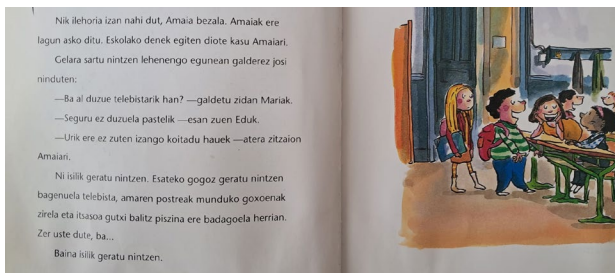
Etia andereñoak goizean esan dizue:
—Kukua, beste hainbat hegazti bezala, Afrikatik etortzen da udaberri guztietan —eta orduan denek zuri begiratu dizute.

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Ez naiz ilehoria Argitaletxea: Elkarlanean Argitalpen urtea: 2004 Idazlea: Kirmen Uribe Ilustratzailea: Mikel Valverde			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorrazteko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			
Aipuak edo/eta argazkiak			
Egoera, kultura eta hizkuntza berrietara egokitzeko etorkinek dituzten zailtasunak azaleratzen ditu haur etorkin baten begiradatik. Baita etorkinekiko ditugun aurre juzkuak eta desberdinak direnak onartzeko ditugun zailtasunak ere. Horren aurrean, besteak bezalakoa izateko			

desirarekin abiatzen da istorioa, baina amaieran desberdintasuna onartzeko jarrera antzematen da. Horrekin batera, zailtasunei aurre egiteko moduak eta gaitasunak jartzen dira balioan.

Ilehoria izan nahi dut; egia da. Baina kalean zehar begiratu eta konturatu naiz Gasteizen oso ilehori gutxi daudela. Gehienek gaztaina koloreko ilea dute edo beltzaranak dira ni bezala.

Ilehoria izan nahi dut, baina izango dut astirik tindatzeko.

Handitzen naizenean, akaso.

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Zangozikin Argitaletxea: Igela argitaletxea Argitalpen urtea: 2009 Idazlea: Koldo Izagirre Ilustratzailea: Antton Olariaga			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorrazteko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			
Aipuak edo/eta argazkiak			
Etorkinek pairatzen dituzten hainbat egoera eta bizimodu agerian uzten ditu inozentzia gutxiko haur baten begiradatik. Bukaearen ulertzen da protagonista bera atzerriko herrialde batean adopzioan hartutako umea dela eta hor ere kulturartekotasuna azaleratzen da, baina zailtasun			

erantsi batekin. Izan ere, haur hau jatorriz beste herrialde batekoa izan arren hemengoa balitz bezala bizi da jatorriz bertakoa den familia batean. Nolabait bere jatorrizko kulturatik urrunduta, baina kultura horretara gehiago gerturatzeko gogoia azaleratzen du.

Bazkalondoan,
eguzkiak gogor jotzen duenean,
kalean inor ez dagoela,
plazara irteten naiz txingoa jolastera.

Nik ongi hartzen dut eguzkiaren beroa,
horregatik uzten didate ordu horretan jolasean.

Zangozikin esaten didate lagunek.

Baina ez naiz jolasten.
Txingoka aritzen naiz, bai,
baina telefonoz esaten dutenari adi.

Ordu horretan, kaleak hutsik daudenean,
etorkinak azaltzen dira plazara
bazter urrunetara dei egin
eta han utzi zituztenekin hitz egiteko.

Hemen bazkalondoa denean
urrun horietan gosaltzeko ordua da, edo afaltzekoa.
Zer gosalduta eta zer afalduta baldin badaukate, noski.
Baina telefonoren bat izaten dute denek inguruan,
urrun joan zaizkien berri jakiteko.

Baina nik ezin dut urrunera deitu.
Nik hemen bertan dut ama bat eta aita bat
eta Zangozikin esaten didaren lagun asko.

Horregatik egoten naiz plazan
etorkinen kontuak asmatzen.
Nik ere banake zer kontatua...
eta zer galdetua.
Baina ezin dut urrunera deitu.

Ama bat eta aita bat eta lagun asko eduki arren,
eta biharko egunetan benetan ingeniaria izanen banaiz ere,
dei horixe egin nahi nuke:
nebarean edo ahizparen ahotsa entzun, bizirik badaude,
edo amari zer moduz dagoen galdetu, honez gero hila ez bada,
eta nik egia esan, ongi nagoela.

Baina ez naiz jolasten.
Txingoka aritzen naiz, bai,
baina telefonoz esaten dutenari adi.

Ordu horretan, kaleak hutsik daudenean,
etorkinak azaltzen dira plazara
bazter urrunetara dei egin
eta han utzi zituztenekin hitz egiteko.

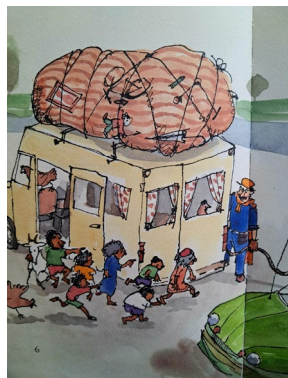
Hemen bazkalondoa denean
urrun horietan gosaltzeko ordua da, edo afaltzekoa.
Zer gosalduta eta zer afalduta baldin badaukate, noski.
Baina telefonoren bat izaten dute denek inguruan,
urrun joan zaizkien berri jakiteko.

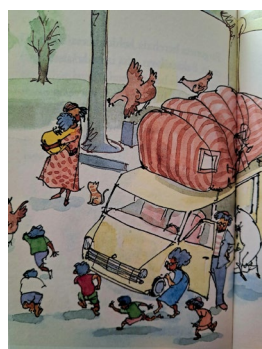
LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Bakarrik eta buztangabe Argitaletxea: SM Argitaletxea Argitalpen urtea: 2002 Idazlea: Patxi Zubizarreta Ilustratzailea: Jokin Mitxelena			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorratzeko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			
Aipuak edo/eta argazkiak			
Udaro gure inguruko gasolindegietan errepikatzen den irudi bat aitzakiatzat hartzen da kulturartekotasunean ematen den elkarlaguntza islatzeko. Katu bat tarteko, gizon heldu baten eta guraso kanpotarrak dituen haur baten artean sortzen den konplizitatea da kontakizunaren			

ardatz nagusia. Hori indartzen duena, abandonua sentitzen duten bi izakirenganako elkartasunak eragiten du. Abandonua bi modutara gertatzen da, nahigabe eta nahita. Bukaeran, abandonuari irtenbide goxoa eta irakurleak espero ez duena ematen zaio. Ipuin guztiz gomendagarria.

Eta, uda guztietan bezala,
Afrikara bidean jarraitu dute.
— Bidaiaon -xusurlatu dur
neure artean.

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

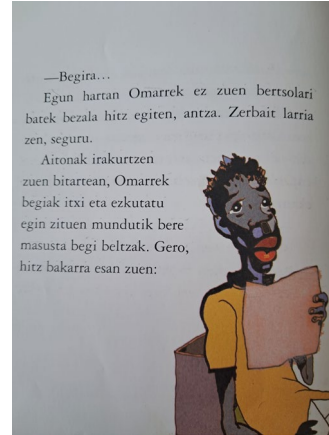
DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Omar dendaria Argitaletxea: Elkar-Berria Argitalpen urtea: 2003 Idazlea: Harkaitz Cano Ilustratzailea: Antton Olariaga			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorrazteko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			
Aipuak edo/eta argazkiak			
Bizimodu hobeko baten bila migratzen dutenen zailtasun burokratikoak agertzen ditu istorio honek. Istorio honetan arazoa ez da kulturartekotasuna, burokraziak etorkinei jartzen dizkien			

oztopoak baizik. Elkartasunari esker hori lortzea gainditzen duten arren, bizitzako beste zailtasun batzuei aurre egin beharra egokitzen da.

begiratzea; beti bazegoen zerbit berria, aurreko aldian ikusi gabekoa.

Omar oso atsegina zen. Haren hortzak oso zuriak ziren, saltzen zuen esnea bezain zuriak. Haren begiak, berriz, beltz-beltzak, aitonaren ganbaran argia joaten denean bezain ilunak. Masusta beltzak bezain ilunak.

—Begira...

Egun hartan Omarrek ez zuen bertsolari barek bezala hitz egiten, antza. Zerbit larria zen, seguru.

Aitonak irakurtzen zuen bitartean, Omarrek begiak itxi eta ezkutatu egin zituen mundutik bere masusta begi beltzak. Gero, hitz bakarra esan zuen:

—Paperak... Ez daukat paperik, Kutz jauna...

Nik ez nuen ezer ulertzen. Ez zen hain larria ere. Omar paperik gabe geratu zen, nonbait. Aitona ere askotan geratzen zen komunean paperik gabe... Baina oihera egin eta ziztu bizian ekartzen nion nik.

—Tori, Kutz jauna! Zure papera...

Broma egin eta barre egiten zuen...

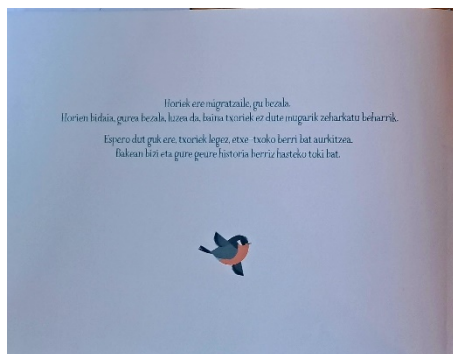
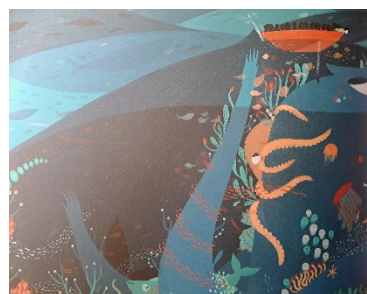
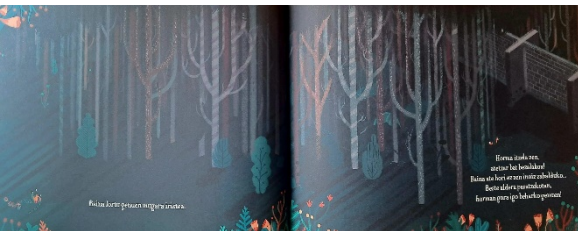
Baina ez ziren paper horri buruz ari. Beste paper mota bat zen, nonbait, Omarrek behar

LIBURU ESPEZIFIKOEN AZTERKETA

DATU OROKORRAK			
Liburuaren izenburua: Bidaia Argitaletxea: Ttartalo Argitalpen urtea: 2017 Idazlea: Francesca Sanna Ilustratzailea: Francesca Sanna			
GALDERAK (erantzunak horiz markatu)			
Jatorri edo larruazal kolore ezberdineko pertsonaiak agertzen dira?		BAI	EZ
Gaia jorratzeko helburuz agertzen dira?		BAI	EZ
Migrazio prozesua agertzen da?		BAI	EZ
Nongoak dira pertsonaiak?	Hego Amerika	Larruazal mota (fototipoak)	I fototipoa
	Gainerako Amerika		II fototipoa
	Magrebeko Herrialdeak		III fototipoa
	Gainerako Afrika		IV fototipoa
	Ekialdeko Europa		V fototipoa
	Gainerako Europa		VI fototipoa
	Asia eta Ozeania		
	Ez da aipatzen		
Jatorri edo larruazal ezberdineko pertsonaien kasuan...			
Bere jatorrizko kulturari lotutako jardueretan agertzen dira?		BAI	EZ
Identitate kulturala	Bertakoa	Pertsonaia mota (parte-hartzearen arabera)	Protagonista
	Jatorrizkoa		Bigarren mailakoa
	Ez da aipatzen		Antagonista
GEHITZEKO...			Paisaian
Aipuak edo/eta argazkiak			
Bizimodu lasai bat edukitzetik gerra batek ihes egitera behartu zituen, beren ordura arteko bizimodua errotik aldatuz. Liburuak migrazio bide hori kontatzen du, gehienetan luzeak eta			

arriskuz bateak izaten direnak. Istorioa bizileku berrira iritsi aurretik amaitzen da eta horrek migrazioaren ziurgabetasuna islatzen du.

6. ERANSKINA. Lhko 1.zikloan kulturartekotasuna sustatzeko EHLko liburu-zerrenda.

LHko 1. zikloan kulturartekotasuna sustatzeko EHLko liburu zerrenda			
	IZENBURUA	ARGITALETXEA	ARGITALPEN URTEA
1	Hamar hatz ttipi eta hamar behatz ttipi	Pamiela Kalandraka	2018
2	Gorila bat	Pamiela Kalandraka	2012
3	Masai txikia	Ttartalo	1999
4	Dragoia	Erein	2011
5	Arraroa	Pamiela	2017
6	Aisha eta tximeleta zuria	Gero / mensajero	2006
7	Tiderrekin tea hartzen	Elkar Katxiporreta	2007
8	Nire jaioterriko jendea	Erein	2005
9	Semaforoko ipuina	Aizkorri	2004
10	Nasrudin	Ibaizabal	2007
11	Salimarentzat oparia	Ibaizabal	2008
12	Koxo koxoa!	Erein	2005
13	Munduko haurrak	Erein	2006
14	NiKolas	Giltza	2012
15	Nire familiaren kolorea	A fortiori editorial	2007
16	Bidaia luzea	Pamiela Kalandraka	2018
17	Nire arreba Aixa	Elkarlanean	2001
18	Kaiuko bat elurretan	Elkar	2013
19	Arroza eta tinta	Erein	2006
20	Usoa, hegan etorritako neskatoa	Erein	2008
21	Ez naiz ilehoria	Elkarlanean	2004
22	Zangozikin	Igela argitaletxea	2009
23	Bakarrik eta buztangabe	SM argitaletxea	2002
24	Omar dendaria	Elkar-Berria	2003
25	Bidaia	Ttartalo	2017
26	Hanielleren txalupa	A fin de cuentos editorial	2021